معلملر جمعیتی کتبخانه‌سی

۱

اورته مکتب معلملری

بین الملل

پراغ قونغره‌سی

....

علی حیدر

استانبول — مطبعهٔ عامره

۱۹۲۵

اورتا مکتبلر معلملرینك بین الملل

پراغ قونغرەسی

تاریخچە

پراغ قونغرەسی حقندە ایضاحات ویرمکە باشلامادن اول بو قونغرەیی دعوت ایدەن هیأتك تاریخچەسی حقندە مختصر معلومات اعطاسی موافقدر . کچن سنە چەقوسلوواق جمهوریتنك مرکزندە اورتا مکتب منتسبلرندن متشکل بین الملل بر قونغرە عقد ایدەن هیأتك فرانسزجە اسمی شویلەدر :

Bureau international des Fédérations nationale du Personnel de l'Enseignement secondaire public .

بورونك کاتب عمومیسی موسیو بەلتەت در .

M. A. Beltette, 131, Rue de Roubaix Tourcoing (Nord) France,

بو بورو Bulletin international عنوانیلە وقت وقت برطاقم رسالەلر نشر ایدەر، مجموعەنك مدیری موسیو قلاویەردر .

M. J.Clavière, 28, Rue de Maréchal Foch Malo-les-Bains (Nord) France.

*
* *

بین الملل بر اورتا مکتبلر معلملری بوروسنك تأسیسی فکری ، اولا بلچیقا معلملر جمعیتی طرفندن ایلری سورولمش ومذکور جمعیتك ادارە هیأتی طرفندن

واقع اولان دعوته فرانسزلردن موسیو Fedel ایله موسیو Beltette وهولاندالیلردن موسیو Warenhorst اجابت ایتمشلر. اجتماعلرده بلچیقالیلر نامنه موسیو Wittmann ایله موسیو Van Lede بولونمشلردر .

۲۶ مایس ۱۹۱۲ تاریخنده بروکسل دائرهٔ بلدیه‌سنك (ماقسیمیلیان صالوننده) ایلك اجتماعنی عقد ایدەن انجمنده موسیو فەدەل وموسیو بەل تەت Fédération national des Professeurs de Lycée et du personnel de l'Enseignement secondaire feminin de France

نامنه، موسیو وارەنهورست

Vereeiniging van Leeraren bij het Middelbaar Onderwijs

نامنه، موسیو ویتمان وموسیو وانله‌ده

Fédération de l'Enseignement moyen officiel de Belgique

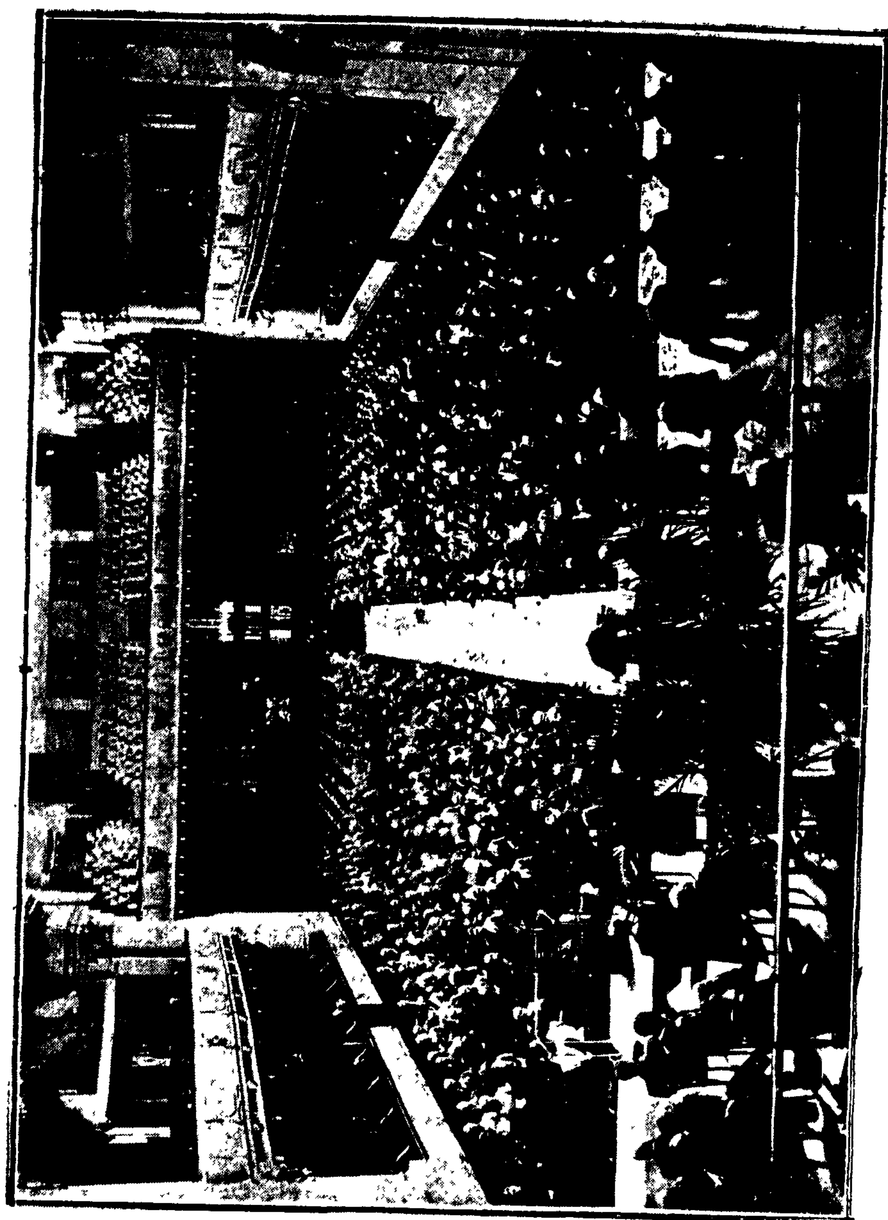
نامنه حاضر بولونمشلردر .

انجمنك اجتماعلرینه موسیو ویتمانك ریاست ایتمه‌سی قبول اولونمش . رئیس ، داها، ۱۹۱۰ ده منعقد بروکسل قونغره‌سنده بویله بین‌الملل بر مکاتب تالیه معلملری بوروسنك موضوع بحث ومناقشه اولدیغنی وهیأت اتحادیه تشکل ایتدکدن صوکرا لوکسنبورغ معلملرینك التحاق ایده‌جکلرینی وآلمان مرخصی موسیو بوده Bode نك‌ده صلاحیت آلدقدن صوکرا جواب ویرمك و عدنده بولوندیغنی بیان ایتمش .

بو بش کیشیلك انجمن، اوزون مناقشه‌لردن صوکرا بین‌الملل بورونك تشکیلی خصوصنده بروجه آتی نقطه‌لرده اتفاق ایتمشلردر :

۱ — بین‌الملل اتحاده داخل اولان ملی اتحاد هیأتلرینك ادارهٔ داخلیه‌لرنده استقلاللرینك محافظه‌سی.

۲ — بین‌الملل اتحاده داخل اولان هر بر ملی اتحادهیأتنك آنجاق ایکی مرخص ایله تمثیل ایدیلمه‌سی. مرخصلرك اشتراکنه بر مانع ظهور ایتدیکی تقدیرده یاردیمجی مرخصلرك قبول اولونا بیلمه‌سی فقط رأی ویرمکه کلنجه، هر بر ملی اتحاد هیأتنك آنجاق بر رایه مالك اولماسی .

ایرغوقونغره‌سنك کشاد رسمی . تورکیا مرخصلری : ۱ علی حیدر بك . ۲ ذکی مسعود بك

٣ — بين‌الملل اتحاده داخل اولان هر بر ملی اتحاد هیأتنك مقطوعاً سنوی اللی فرانق وهر یوز اعضا وكسوری ایچون سنوی ایكی فرانق ویرمه‌سی .

٤ — بین‌الملل اجرائی قومیته‌نك بر رئیس ایله بر كاتب عمومیدن تشكل ایتمه‌سی. وبونلرك ممكن مرتبه عینی مملكت اهالیسندن اولماسنه غیرت ایدیلمه‌سی . هر ملتك، حروف هجا صیراسیله ، بوقومیته‌نك وظیفه‌سنی ایفایه دعوت اولونماسی. ایلك هیأتك بلچیقاده تشكیل ایدیلمه‌سی .

٥ — جمعیت سنه‌سنك ١ كانون ثانی‌ده باشلاماسی . اداره هیأتنك بر سنه مدتله انتخاب اولونماسی. دیكر ملتلرك صیراسی كچمه‌دكجه، برملتك ایكی دفعه هیأت اداره‌یه كچمه‌مه‌سی .

٦ — بورونك نظرتدقیقنه وضع ایدیله‌ن مسئله‌لرك بر راپوره ترفیق ایدیلمه‌سی. شوویا بو ملی هیأت معلمین طرفندن اورتایه آتیلان مسئله‌لرك مناقشه ایدیله‌بیلمه‌سی فقط بر قرار اتخاذی ضمننده آرایه مراجعت ایدیلمه‌مه‌سی .

بو مقررات واساسات‌داخلنده یدی‌ماده‌لك برنظامنامهٔ اساسی‌قلمه آلنمشدر.[*] بین‌الملل مكاتب تالیه معلملری هیأت اتحادیه‌سی ریاستنه موسیو ویتمان انتخاب وبروكسل مركز اتخاذ ایدیلمشدر . موسیو ویتمانك كچن شباط طرفنده‌كی وفاتی پراغ قونغره‌سنده‌تأثرله‌یاد اولونمش بورو انترناسیونالك تشكیلی خصوصنده‌كی‌خدمت وفعالیتی تقدیرله تذكار ایدیلمشدر .

*
* *

١٩١٣ سنه‌سنده بلچیقانك غانه شهرنده برقونغره عقدایدیلمش. حرب‌عمومینك ظهوری اوزرینه بالطبع بین‌الملل فعالیتلر تعطیل ایدیلمش. ومتاركه‌دن صوكرا اسكی بورو فعالیته كچه‌مه‌مش.

---

[*] نظامنامه‌نك ایكنجی ماده‌سنده بورونك مقصد تشكلی شو صورتله ایضاح ایدلمشدر: ١— اعضاسی آراسنده مودت‌وبین‌الملل‌تساند رابطه‌لری تأسیس ایتمك، ٢ — تدریسات تالیه‌نك ترقیسنه خدمت ایتمك ، ٣ — ممالك اجنبیه‌یه تحصیله كیده‌جك كنجلرك مغدوریته وتأخراته میدان ویرمیه‌جك صورتده تحصیللرینه دوام شرائطنی تحقیق ایتمك ، ٤ — مكاتب تالیه معلملرینك وضعیت مادیه ومعنویه‌لرینی یوكسلتمه‌نك چاره‌لرینی آرامق .

بورونك نه صورتله اجرای فعالیت ایده‌جكنه دائر اون ماده‌لك بر نظامنامهٔ داخلی قلمه آلنمشدر .

نهایت فرانسز مکاتب تالیه معلملر جمعیتی‌نك ٧ ـ ١٠ نیسان ١٩٢٠ تاریخنده استرازبورغ شهرنده برقونغره عقدینه‌وعین زمانده حربده مقتول‌دوشه‌ن پروفسورلرك تأیید خاطره‌لری‌ایچون مراسم اجراسنه قرار ویرمه‌سی مناسبتیله، بوروانترناسیونالك مؤسسلرندن اولان موسیو بەل‌تەت ائتلافجی و دوست دولتلرك معلملر جمعیتلرینه مراجعتله اونلری بو مراسمه اشتراکه و ١٩١٢ ده تأسیس ایدیله‌ن بەرو انترناسیونالی داها واسع وعملی اساسلره تبعاً یکیدن تأسیسه دعوت ایتمشدر.

٨ نیسان ١٩٢٠ تاریخنده استرازبورغ لیسه‌لرندن برنده انعقاد ایدن قونغره‌یه بویوك بریتانیا، لوکسنبورغ، جنوره، چه‌قوسلوواقیا، بلچیقا، فرانسه و الساس لوره‌ن معلملر جمعیتلری نامنه و صفات سائره ایله ٢١ ذات اشتراك ایتمشدر.

قونغره ضبطلرینك خلاصه‌سندن، بو اجتماعك ائتلاف دولتلری مرخصلری آراسنده واسع مقیاسده تظاهراته ومراسم مخصوصه اجراسنه وسیله تشکیل‌ایتدیکی آ کلاشیلیور.

بونی متعاقب سنه‌لرده پارس و لوکسنبورغ‌ده قونغره‌لر عقد ایدیلمشدر.

پراغ قونغره‌سی

بوقبیل قونغره‌لرك بشنجیسیدر. ٢٧ اغستوس ١٩٢٣ تاریخنده آچیلمش و ٣٠ اغستوس ١٩٢٣ تاریخنده ختام بولمشدر.

قونغره‌نك موضوع مذاکراتی

١ — تالی معلملرك تربیوی تحصیللری
٢ — تربیهٔ اخلاقیه
٣ — مکتب وعائله آراسنده مناسبات

قونغره اساسلی صورتده شو اوچ موضوع ایله اشتغال ایده‌جك و آتیده‌کی مسئله‌لر لوکسنبورغ قونغره‌سنده ویریله‌ن قرار موجبنجه اوزون اوزادی‌یه مناقشه ایدیله‌یه‌جك. یالکز ایکی قونغره آراسنده کچه‌ن زمان ظرفنده، کرك بین‌الملل بورو وکرکسه رسمی ویا خصوصی تشبثلر نتیجه‌سنده طوپلانان معلومات قونغره اعضاسنه تبلیغ ایدیله‌جکدر.

٤ — تدریسات تالیه اصلاحاتی
٥ — قیزلرك تربیه‌سی
٦ — تالی معلملرك مادی وضعیتلری (فلمنك معلملر جمعیتی طرفندن تکلیف ایدیلمش)
٧ — تحصیل تالینك صوکنده امتحان وشهادتنامه .
٨ — بین‌الملل مبادله وبین‌الملل مخابره
٩ — شهادتنامه‌لرك معادلتی
١٠ — مساعئ فکریه اربابنك اتحادی وجمعیت اقوام
١١ — بین‌الملل قوانین

قونغره‌نك دورت کونلك پروغرامی

پازار ایرتسی : ٢٧ اغستوس ١٩٢٣

ساعت

٩ بلدیه دائره‌سنده خصوصی اجتماع .
٣ تدریسات تالیه سرکیسنی زیارت
٧ ملی تیاتروده تماشا

صالی : ٢٨ اغستوس

٩ بلدیه دائره‌سنده قونغره‌نك صورت مطنطنه‌ده کشادی .
١١ شهرامانتنده قبول
٣ قونغره مساعیسی
٨ ضیافت

چهارشنبه : ٢٩ اغستوس

٩ قونغره مساعیسی
٣ پراغ شهرینی زیارت
٨ ضیافت

پرشنبه : ٣٠ اغستوس

٩ قونغره مساعیسی
٣ قونغره‌نك ختام جلسه‌سی

سياحت

پراغ قونغره‌سنك اغستوس نهايتنده انعقاد ايده‌جكی تبليغ ايدلمشدی . فقط نه‌كون طرپلاناجغی وقاچ كون‌دوام ايده‌جكی بيلديريلمه‌مشدی. ١٥ تموزه قادار دوام ايده‌ن برنجی هيأت علميه اجتماعلرينك ختامندن بر كون اول اوزمان معارف وكيلی اولان آطنه مبعوثی اسماعيل صفا بك افنديدن مساعده آلوب استانبوله كلدم . چونكه پاسپورت ويزه معامله‌لرينك اوزون‌سوره‌جكنی بيليردم. خارجيه‌مرخصلغنك دلالتيله بو معامله سهولتله ياپيلديغندن ١٩ آغستوس پازار كونی‌اوريينه‌نتا كسپره‌سيله استانبولدن مفارقت و٢٢ آغستوس‌چارشانبا كونی پراغه‌مواصلت ايتدم . بر اوتلده يرلشدكدن صوكرا ايلك ايشم معارف نظارتنه تلفون ايدوب قونغره‌نك نره‌ده ونه زمان انعقاد ايده‌جكنی صورمق‌اولدی . آلديغم جوابده‌ايلك‌اجتماعك ٢٧ آغستوسده وقوع‌بولاجغی بيلديريلديكندن‌ايركن كلديكمه سه‌ويندم . بعده معارف‌نظارتی اركانی ومعلملر جميتنی زيارته‌كيتدم.هر ايكی يرده حسن قبول كوستردیلر .

شهرك بر پلانی ورهبرينی تدارك ايدوب قونغره كونه قاداراولان زمانمی‌شهرك شايان تماشا محللرينی وموزه‌لرينی زيارته حصر ايتدم . بر ايكی كون صوكرا قونغره‌ده آرقاداشم ذكی‌مسعود بك‌ده تصادفاً عينی اوتله ايندیكندن‌كنديسيله بولوشمق‌قولای اولدی .

*
* *

ايلك خصوصی اجتماع

٢٧ آغستوس پازار ايرته‌سی ساعت ١٠

مختلف مملكتلردن قونغره‌يه‌كله‌ن ذوات«اوبه‌چنی دوم» ده‌نيله‌ن‌مراسم‌دائره‌سنده صورت خصوصيه‌ده بر اجتماع عقد ايدوب امكان دائره‌سنده بربرلريله طانيشديلر . بو اثناده مرخصلره قونغره‌نك پروغرامی تبليغ ايدلدی .

مكتب سركيسنی زيارت

٢٧ آغستوس پازار ايرته‌سی ساعت ٣

ترتيب ايديله‌ن پروغرام موجبنجه اوكله‌دن صوكرا (ايراشه‌ق كيمنازييوم) ده

تأسيس ايديلەن مكتب سركيسى زيارت ايديلدى. قونغره مرخصلرى مكتبك قاپيسندە استقبال اولونوب بر صالونە ايصال ايديلديلر. بورادە مجلس مبعوثان اعضاسندن وقومنسكى تربيه دارالمساعيسى رئيسى پروفسور دوقتور آنتون اوليرش Prof.Dr. Ant.Uhlir بر وجه آتى نطق ايراد ايتدى :

« بوكون ايچريسندە عزيز مسافرلرمزى سلاملامقله مباهى اولديغمز (اورتا مكتبلر سركيسى) چەقوسلوواق مكاتب عاليەسى معلملريلە ، قومنسكى تربيه دارالمساعيسنك ، معارف وحرث ملى نظارتنك مساعى مشتركەسى سايەسندە وجودە كلمش ،معلملرك وطلبەنك مساعى مشتركەسنى مصور بر لوحەدر . شو مشهر يالكز سير وتماشا ايديلمك اوزرە خوشە كيدەجك بعض اشيانك بر آرايە جمع ايديلەسندن وجودە كلەمش بلكە چەقوسلوواق معلملرينك وطلبەسنك حياتى ، مساعيسنى ومكتسبات علميەسنى صورت صحيحە وحقيقيەدە ارائە ايتمك غايەسيلە تأسيس ايديلمشدر. بورادە كورەجككز طلبه دفترلرى ، شەمالرى ، رسملرى ، ال ايشلرى و سائرە بونلر الك مكمللرى ميانندن سەچيلمەمشدر . تشهير ايديلەن آثار حد وسطى يى كوسترمكدەدر .

بزم معارفمزك اسكى بر عنعنەسى واردر . قديم لاتين ماناستر مكتبلرى وشهر مكتبلرى ، داهاقرون وسطانك باشلانغيجندە بر درجۀ مكمليتە واصل اولمشلردى. دوردنجى قارل ١٣٤٨ سنەسندە پارس دارالفنونى تقليداً پراغ دارالفنونى ـ كەاو دارالفنون وسطى آوروپادە ايلك مكتب عالى ايدى — كشاد ايدنجە مكاتب مذكورە طرفندن حاضرلانمش بر چوق طلبه بولدى .

بو دارالفنون بوتون آلمانيا ايمپرطورلغنە مخصوص اولمقلە برابر ، چە طلبەسى آز بر زمان ظرفندە يالكيز عدداً دەكيل معناً دە بر فائقيت قازاندى. ژان هوس، هيرونيموس فون پراغ ، ياقوبەك كبى مشاهيرك يەتيشمش اولماسى بونك بارز دليليدر. انجيل قارئى شتيتنىنك Stitny وبالخاصە دەرين برمتفكر اولان هلچيتسكى(Chelcicky) نك نام‌لرى ، ديكر مملكتلرە نسبتلە بو مملكتدە معارفك خلق طبقەلرى آراسندە نە قادار فضلە نفوذ ايتديكنى كوسترمكە يارار . ديكر مملكتلردە صرف علمانك اشتغال ايتديكى مباحث مملكتمزدە عوام خلقك غداى معنويسى مقامنە كچدى . هلچيتسكىنك پدر معنويسى اولدىغى (برادرلر اتحادى) طرفندن تأسيس ايديلەن نمونە مكتبلرى، بالآخرە انكشاف ايدەن تدريساتك اساسلرينى احضار ايتدى . بو

هیئتك اعضای معتبره‌سندن اولان وتدریسات جدیده‌نك مؤسس مشهوری بولونان یان آموس قومنسکی Jan Amos Comenski آثارنده فی‌الاصل کندی وطننك تربیه وتدریساتنك اعتلاسنی هدف اتخاذ ایتدی . فقط چه دولتنك اضمحلال مؤسفندن صوکرا کندی‌خولیالرینك وطن معززنده تحقق امکاننك منسلب اولدیغنی کوره‌رك ممالك اجنبیه‌یه التجایه مجبور اولدی . اورالرده کندیسنه جهانشمول بر شهرت قازاندیران آثارینی نشر ایتدی .

سز ، سرکیده قومنسکی‌نك لاتین مکتبلرینه تخصیص ایتدیکی مساعینك آثارینی مشاهده ایده‌جکسکز . وینه بورادە ، مکاتب تالیه‌مزك تضییقات اجنبیه تحت تأثیرنده بولوندیغی انکشافاتی دخی کوره‌جکسکز .

کلیسه مکتبلری ، بالخاصه جزویت مکتبلری ، ایکنجی ژوزه‌فك عناصر اجنبیه‌یی آلمانلاشدیرمغه اوغراشدیغی دوره‌و مکتبلرك جسمانیلشدیریلمه‌سی ایچون یاپیلان تجربه‌لر حیات معارفمزده شایان دقت ایزلر براقمشدر . مکاتب تالیه‌مزك مقدراتی ، مملکتمزك دوچار اولدیغی سیاسی فلاکتلرك بر آیینهٔ انعکاسیدر . ۱۸۴۸ سنه‌سنده بونیتس وأکسنه‌ر Bonitz,Exner علمی نقطهٔ نظردن شایان دقت اولان بر تشکیلات لایحه‌سی سایه‌سنده لاتینجه‌نك منحصراً حاکم اولدیغی قدیم آلتی صنفلی قولله‌ژلر، ایکی قلاسیك لسانه استناد ایده‌رك معلومات عمومیه ویره‌ن مکتبلر حالنه قلب اولوندی . بو صورتله چه ملتی ، معارف ساحه‌سنده کندی ملی حقوقنی طانیتدیرمق غایه‌سنی تعقیب ایدییوردی . فی‌الحقیقه مکاتب تالیه ملتك قوای اقتصادیه وفکریه‌سنك تزایدنده — بعض مشکلاته تصادف ایتمکله برابر — بویوك بر عامل اولدی . آلمان ویا آوستریا ماسکه‌سی تحتنده چه ملتی روحاً انکشاف ایدییور ومعلملر تعقیبات تهلکه‌سنه رغماً، شایان تقدیر بر جسارتله ملیتنی مدرك یکی نسللر یتشدیرییوردی . ایشته بویله‌جه ایکی قافالی قارتالك بد نظرلری آلتنده چه علم وحرثی احضار اولوندی .

۱۹۰۷ سنه‌سنده اسکی «تشکیلات پروژه‌سی» نك قسماً تعدیل وتطبیق فرصتی ظهور ایدنجه مستقل ره‌آل مکتبلرینك تأسیسی ، دیکر ره‌آل کیمنازییوم وره‌فوم ره‌آل کیمنازییوم شکللرینك احداثی امکانی حاصل اولدی . بو صیراده قریژه‌ك Krizek ودریتنا Dritna کبی مشهور چه پەداغوغلری اورتایه آتیلدیلر وآوستریا مکتبلرینك تشکیلاتنه تأثیرلر اجرا ایتدیلر . مازاریق طرفندن تربیه وتعلیم کورمش اولان چه معلمتری مکتب صالونلرینه یکی بر علم وفلسفه روحی نقل ایتدیلر .

١٩١٧ سنه‌سی انقلابی ، چه مکاتب تالیه‌سنه یکی وظائف تحمیل ایتدی . ابتدا اسکی اداره‌نك اهمال ایتدیکی چه‌انستیتولرینی احیا ویکیدن وجوده کتیره‌جك و بالخاصه تجدیداً بر چه‌توسلوواق مکتبلری تأسیس ایده‌جك اولان براداره‌ٔ مکاتب تشکیلاتنك وجوده کتیرلمه‌سی ضرورتی حاصل اولدی. بومسئله حسن صورتله حل ایدیلمش ایسه بونی چه‌توسلوواق معلملرینك حس فداکاریسنه واثر بصیرتنه مدیونز . سرکینك تشکیلات معارف دائره‌سنده مکاتب تالیه‌مزك حال حاضرینی کوره بیلیرسکز؛ سزاوراده تشهیر ایدیله‌ن خریطه‌لردن مکتبلرك ناصل تحویل موقع ایتدکلرینی وکذا جمهوریتك ملی اقلیتلره مخصوص مکتبلره نه بویوك اهمیت ویردیکنی کوره‌جکسکز. عینی زمانده، تکامل طریقنك کوستردیکی استقامتده فقط یینه عصری ، دەموقراتیك ولیبرال اساسلره ابتناءً مکاتب تالیه‌نك اصلاحی ایچون نه‌قادار بویوك بر غیرتله چالیشیلدیغی مشاهده ایده‌جکسکز . مختلف لایحه‌لردن استخراج ایدیلمش برچوق دییاغراملر ، مکاتبك اصلاحنه دائر یازیلمش برچوق کتابلر و مقاله‌لر بو ایشك نه قادار بویوك بر علاقه ایله تعقیب اولوندیغنی اثباته کافیدر .

ایشته سزه عرض ایتدیکم وجهله بو سرکی بزم مکاتب تالیه ساحه‌سنده‌کی مساعیمزك بر آیینه‌سیدر . دیکر شعبه‌لر ، طلبه ومعلملر طرفندن مکتب داخل وخارجنده وجوده کتیریلن اشیایه تخصیص ایدیلمشدر. اوراده طلبه‌نك وظیفه دفترلرینی، رسملرینی کوروزسکز . بوندن ماعدا صنایع درسخانه‌لرنده طلبه طرفندن اعمال اولونان اشیا تشهیر ایدیلمشدر . صوك عصرده انتشار ایدن «أمك مکتبی» پرنسیبی صوری برطاقیم مشکلاته‌رغماً بزم خلقچی ذهنیتمزه موافق کلمکده‌در. بزم تالیه وعالیه طلبه‌مز بویوك غرب دولتلری طلبه‌سنك عکسنه اولارق ، اکثریتله خلق طبقه‌سنه منسوب عائله‌لردن نشأت ایتمکده‌در بوکابناءً مکتب طلبه‌سنه یاپیلان اجتماعی معاونتلر ـ که‌بونلرك تأثیرات، نتایج ومشکلاتنی مکتب سرکیسنده کوره‌جکسکز ـ جالب دقتدر. بوندن ماعدا طلبه‌نك مکتب خارجنده وجوده کتیردیکی خصوصی ایشلر ادبی وبدیعی تجربه‌لر، کنجلرك اشتغالات ذهنیه‌سنی ارائه ایدر. بوقولکسیونلر، چوجوق روحیاتنه متعلق زنکین بر تتبع منبعی اولابیلیر .

سرکینك تشکیلات قسمی ، باخصوص معلملرك خصوصی اولارق وجوده کتیردکلری آثار شایان دقت بروثیقه‌در . احوال دولاییسیله چه‌قوسلوواق معلملری مساعیلرینی علی الاکثر مکتب خارجنده‌ده تشمیل ایتمك مجبوریتنده‌درلر. بزم وضعیتمز

معلملردن، اونلرك خلق تربيه‌سيله مشغول اولملرینی، اجتماعی و ادبی فعالیتلرده بولونمالرینی استلزام ایتمکده‌در. مشهور علم آداملرینك برچوغی ليسه معلملری آراسندن یه‌تیشمشدر.

بوراده مختلف فيرمالر طرفندن تشهیر اولونان آلات درسیه قسمنی‌ده آیریجه دقتله زيارت ایتمك ايجاب ایدەر. بز اولجه آلات درسیه‌مزی آوستریانك پای تختندن جلب ایتمك مجبوریتنده‌ایدك؛ آنجاق برقاچ چه فيرماسی و یانه تجارتخانه‌لرینك رقابتنه قارشی دورابیلیوردی . حالبوكه ، شیمدی بوراده كوردیككز آلات درسیه‌نك كافه‌سی مملكت داخلنده اعمال اولونمشدر . اساس اعتباریله معمولات اجنبیه‌سركی‌یه قبول ایدیلمه‌مشدر .

تدريسات تاليه سركيسی حر چه‌قوسلواق حكومتنده بو نوعدن وجوده كتیریلەن ايلك سركیدر . مكمل اولدیغی ادعا ایدیله‌مزسه‌ده طرفكیرلكدن آزاده وجدیدر. محترم مادام وموسيولر ، معزز مسلكداشلر، جمله‌كزه بيان خوش آمدی ایلرم.»

*
* *

تیاترو

بو آقشام قونغره اعضاسی تیاترویه دعوتلی ایدیلر. شهر تیاتروسنده چهلرك اك مشهور بسته‌كارلرندن سمه‌تانا(Smetâna)نك (Prodana nevesta) يعنی «صاتیلمش نشانلی» نام اوپه‌راسی تمثیل اولونیوردی. اثرك قيمت صنعتكارانه‌سی یوكسك اولدیغی كبی آقتورلرك تمثیلده‌كی قدرتلری دخی آلقیشلری تضاعف ایتدیرییوردی. سمه‌تانا ١٨٢٤ سنه‌سنده تولد ١٨٨٤ سنه‌سنده پراغك مجانین خستاخانه‌سنده وفات ایتمشدر. بر چوق آثار موسيقيه تأليفنه موفق اولمش و (صاتیلمش نشانلی)اوپه‌راسنی١٨٦٦ سنه‌سنده قلمه آلمشدر .

قونغره‌نك كشادی

٢٨ آغستوس . صالی .

بوصباح ساعت اون راده‌لرنده پراغ بلدیه‌سی طرفندن انشا ایتدیرلمش اولان مراسم دائره‌سنك (Obecni Dum)سمه‌تانا صالوننده بين‌الملل مكاتب تاليه قونغره‌سی صورت مطنطنه‌ده كشاد ایدلدی .

رسم کشادده چه‌قوسلوواق معارف ناظری موسیو بەهینیه Bechyne بین‌الملل مکاتب تالیه معلملری فەدەراسیونك اداره هیأتی ، چه‌قوسلوواق معلملر جمعیتی اداره هیأتی، پراغ‌دەکی دول اجنبیه سفراسندن بعضیلری، دیکر نظارتلر ممثللری، دارالفنون معلملرندن وفنون آقادەمیسی اعضاسندن بعضیلری و ممالك اجنبیه‌دن قونغرەیه کلەن مرخصلر حاضر بولوندیلر .

چه‌قوسلوواق معلملر جمعیتی رئیسی موسیو دوقتور ژاقاوه‌تس (Dr. Frant. Zakavec) فرانسزجه اوزون بر نطق ایراد ایدەرك قونغرەیی کشادایتدی؛ نطقك خلاصهٔ مآلی شودر :

شیمدی‌یه قادار اولان قونغرەلر دائما مجاور مملکتلرده ؛ بلچیقا ، فرانسه ولوکسنبورغ‌ده طوپلاندی . بو دفعه طوپلانان قونغرە مرخصلری، آوروپانك وسطنه، یکیدن احیا اولونان چه‌قوسلوواق جمهوریتنك قلبی مقامنده اولان پراغ شهرینه کلمك ایچین اوزون مسافەلر قطع ایتمك و بر چوق حدودلر آشمق مجبوریتنده قالدیلر . پراغ حالا دەدەلریمزك تسمیه ایتدیکی کبی بر « اسلاو پراغیدر » . بوکون ، دنیاده نسبی برسکون حاصل اولدقدن صوکرا پراغ داها واسع معناسیله بر اسلاو شهری اولمق ایچین صرف غیرت ایتمکده‌در . منفا حیاتنده‌کی الملرینه شفقتله اشتراك ایتدیکمز بر چوق روسلری بز بوکون کندیمزدن عد ایتمکده‌یز . آق داغ (وایسەن برغ) حربندن صوکرا بزده عینی عاقبته دوچار اولمشدق. بونلر ، الجاآت احوال دولاییسیله دوغرودن دوغرویه قونغرە مساعیسنه اشتراك ایدەمەزلرسه بیله بزم اك عزیز مسافرلریمزدر.

بز یکیدن تأسس ایدەن لهستانده‌کی برادرلریمزك « بورو انترناسیوناله » داخل اولدقلرینی اوکرەنمکله مسعودز . کذا سیاسی رابطەلرله مربوط اولدیغمز یوغوسلاویالی قاردەشلرمزی بوراده کورمکله مفتخرز. (بورو انترناسیوناله) داخل اولان اسلاو معلمین جمعیتلرینك مساعئ مشترکه‌سندن نافع ثمرەلر حصوله کله‌جکنی امیدایدییورز. قونغرەده بولغار حکومتنی تمثیل ایدن عالی‌ده حرمتله سلاملارز .

چه‌قوسلوواکیاده‌کی آلمان مسلکداشلریمز آیری بر جمعیت وجوده کتیردیلر. فقط بوروانترناسیونالك نظامنامه‌سی هرمملکتك یالکز بر معلملر جمعیتی واسطه‌سیله تمثیلی اساسنی قبول ایتدیکندن آلمان معلملر جمعیتی ، چه‌قوسلوواق معلملر جمعیتنه التحاق ایتمه‌یه‌جك اولورسه رسماً طانمایه‌جقدر . بز اونلری مسافر صفتیله قونغرەیه

دعوت ایتدك . اکر کلمشلرسه استقبالده بورو انترناسیونالك آغوشنده بوتون ملتلرك مشترکاً چالیشه بیله‌جکلرینه بر دلیل‌عد ایده‌رك کندیلرینه بیان خوش آمدی ایده‌رز .

کندیسیله جداً خوش کچینمك ایسته‌دیکمز قومشومز آوستریا مرخصی‌ده‌آیریجه سلاملارز .

چه‌قوسلوواق معلملر جمعیتی ، بو دفعه‌کی قونغره‌نك تنظیم وترتیب ایدیله‌سی وظیفه‌سنك کندیسنه تحمیل ایدیله‌سندن دولایی بر حس مفخرت دویار .

معلملر جمعیتمزك قرقنجی سنه‌دوریه شنلکی‌نك عینی سنه‌یه تصادف ایتمه‌سی قونغرنك اهمیتنی آیریجه آرتدیرمقده‌در . بوندن قیرق سنه مقدم ، معلملر جمعیتی ایلك تأسیس ایدلدیکی زمان ، کندیسنه بویله شرفلی بر وظیفه ایفاسنك اصابت ایده‌جکنی اصلا تخیل ایتمه‌مشدی . بزم سزی دورت بیك چه‌قوسلوواق معلمی نامنه پراغ‌ده سلاملامقله نه بویوك بر حس افتخار دویدیغمزی تصور ایده بیلیرسکز . بوکون بزه بو شرفی نصیب ایده‌ن ، اختیاری منفاسندن بری بزم حریتمز ایچون چالیشان رئیس جمهوریمز پروفسور طوماس غاریغ مازاریکدر . بر چوقلریمزك معلمی اولان محترم عالم بو قونغره‌یی حمایهٔ عالیه‌سی آلتنه آلدیغندن دولایی جمله‌مز کندیسنه مدیون شکرانز .

پراغ قونغره‌سنه اشتراك ایده‌ن بوتون اجنبی مرخصلرینه عرض تشکر ایده‌رز . چه‌قوسلوواق حکومتی ممثللرینه وبالخاصه بو قونغره‌نك ترتیب وتنظیمی خصوصنده قیمتدار معاونتلرده بولونان وبوکون حضوریله اجتماعمزی شرفلندیره‌ن معارف وحرث ملی ناظری جنابلرینه آیریجه تشکر ایده‌رز .

کذا مراسم دائره‌سنی مساعیمزه تخصیص ایده‌ن واسکی شهر اماتنی بناسنده بزی قبول ایده‌جك اولان مجلس بلدی‌یه تشکر ایده‌رز . حضورلریله قونغره‌یه شرف ویره‌ن بوتون جمعیتلره : چه‌قوسلوواق فنون وصنایع نفیسه آقاده‌میسنه ، دارالفنون وصنایع عالیه مکتبلرینه ، پراغ فرانسز انستیتوسنه ، جمهوریتك ملکی وعسکری مامورلرینه ، بو مراسمه اشتراك ایده‌ن بوتون جمعیتلره تشکر ایده‌رز .

انسانلرك تسعید ایتدکلری بوتون شنلکلره بر آز آجیلق قاریشیر . المناك بر وظیفه‌نك ایفاسی ایچین ، ئولولریمزی دوشونمك مجبوریتنده‌یم : بورو انترناسیونالك مؤسسی ویقتور اوکوست ویتمانك جمعیتمزك هیأت فخریه اعضاسندن قارل قلوسترمان وآدولف هایدوقك حرمتله نام‌لرینی تذکار ایده‌رم .

بو الیم ضایعاتدن متولد حسلریمزی ، بوتون قوتی ملتمزك تربیه‌سنه حصر ایده‌ن رئیس فخریمز ئی‌راشه‌كك فعالیتی تعدیل ایتمكده‌در. بز كذا لیسه معلملرندن بری اولوب پراغ دارالفنوننك فخری پروفسوری‌عنوانی اكتساب ایدن‌و دچه‌قراللغنده شاتولر وقلعه‌لر » اثر مشهورینك مؤلفی بولونان‌وبودفعه سكسانجی سال حیاتنی ادراك ایده‌ن سه‌دلاچه‌ك August Sedlacek ایله مفتخر بولونیورز .

ملتك حیاتنده بر پروفسورك فعالیتی واسع وثمره‌داردر . ده‌نیس (Denis) وهوس‌دن مازاریقه‌كلنجه‌یه قادار مكاتب عالیه معلملرینك چه تاریخنده اوینادقلری رولی تصویر ایتمشدر . ابتدائی معلمنك یاپدیغی‌خدمت‌ده بوندن آشاغی ده‌كیلدر. تالی معلملرینك‌اهمیتنی‌انكار ایتمك، جعلی برتواضع‌اولور. بالخاصه‌كچه‌ن‌عصرده چه‌قوسلوواق ملتنك حرثی وسیاسی استقلالی ایچین لیسه معلملری چوق چالیشمشلردر .

نهایةالنهایه ملی فكر غلبه چالسه‌بیله ، بو غلبه ، ملتك بوتون احتیاجاتنی تطمین ایده‌مه‌ز. پالاتسكی (Palacky) دنیانك تشكیلات‌مستقبله‌سنی‌خبرویرمشدی. یونغ‌مان (Jungmann) نه‌رودا(Neruda)، ورخلیتسكی (Vrchlicky) چه‌قوسلوواق ملتنه عالم مدنیتك كه‌نیش پنجره‌لرینی آچمشلردر . بو ذوات سلفلری اولان یان آموس قومنسكی (J.A.Komenski) نك مثالنه امتثال ایتمشلردر .

قومنسكی‌نك فكرلری بزم انتباه ملیمز دورنده ، له‌سینغ ، هه‌زده‌ر ، قانت كوته ، شیلله‌ر كبی دیكرلرك خدماتنی تقدیر ایده‌ن حقیقی آلمانلر سایه‌سنده تكرار بزه كلمشدر .

ملیجیلك افراطی ویا ضعفی دولاییسیله شائبه‌دار اولابیلیر . هر ایكیسنك‌ده تاریخده مختلف مثاللری واردر . ملی‌مزاجلرك بوتخالفنه‌مستقبل حربلره مانع اولماسی دولاییسیله « بین‌المللیت » دوا اولا بیلیر . بز هنوز مدهش بر طوفاندن قورتولدق. آرتیق بر ایكنجیسنه آتیلمق ایسته‌مه‌یز . انسانیت سوزندن بر شی چیقماز، دیه‌ن سسلر آرا صیرا یوكسلسه‌بیله ، زمانك مروریله بوندن مطلوب اولان غایه حصوله كله‌جكدر . هیچ اولمازسه وقت‌وقت انسانلرك دماغلرینی طاغلام وتازه بر انترسیونالیزم هواسیله هوالاندیرمالی. فقط اویله برانترناسیونالیزم‌كه، تدهیش ایتمه‌سین باریشدیرسین، آییرماسین ، برلشدیرسین . بوانترناسیونالیزم اجنبی مملكتلری‌زیارت، اجنبی دیللرینی تحصیل ، ادبی اثرلرینی مطالعه ، قونغره‌لره اجابت سایه‌سنده آكلاشمه واوزلاشمایه بر وسیله اولسون !

مستقبل حربلرك اوكنه كچمك لازمدر ! بو خصوصده معلملر ثمره‌دار فعاليتلر ابراز ايده بيليرلر . كنجلره اوقوتديغمز بوتون مواد درسيه: السنه، تاريخ وسائره.. معلمك النده برواسطهٔ محبت واعمار اولديغى كيبى تلقين خصومت‌واجراى تخريبه‌ده آلت اولابيلير .

مستقبل حربلرك حدوثنه امكان براقاملى، اللريمزه‌توديع ايديله‌ن كنجلرى اويله تربيه‌ايتملى‌يزكه؛ بركون كلوب‌ده‌اونلر بوبرلرينى‌اولديرمكه‌قالقيشماسينلر. تاريخ‌ورياضياتك ماوراسنده، عالمك آهنكنى تأسيسه چاليشان داها عالى برشى واردركه، اوده اخلاق، حقيقى انسانيت ، وجدان ته‌ميزلكنك كوزللكى ، سجيه‌در .

چوجوقلره اوكره‌تديكمز علملر وهنرلرله حقيقى‌انسانيت فكرينى تلقين ايدرسه‌ك ملتلر آراسنده منافرت حدوثنه وحرب اعلاننه مانع اولورز؛ هيچ اولمازسه بو مجادله‌يى علمى واخلاقى‌بر ساحه‌يه نقل ايتمش اولورز . معنوى سلاحلرله‌مجادله ايده‌لم! بوندن كيمسه ضررلى چيقماز چونكه شاعرك ديديكى كيبى :

« نور اولمه‌ز ! يالكيز داها بويوك ،
داها بويوك ، داها بويوك بر نور
قارشيسنده سونوك قالير ! »

پروفسور ژاقاوه‌تسك نطقى شدتله آلقيشلاندى .

معارف ناظرى يه‌هى نيه‌نك نطقى :

بعده چه‌قوسلوواق معارف ناظرى سوز آلدى :

محترم قونغره !

بين‌الملل مكاتب تاليه قونغره‌سنه كلش اولان‌اجنبى‌مرخصلرينه ومحترم مسافرلريمزه رئيس جمهور نامنه‌وچه‌قوسلوواق حكومتى معارف نظارتى نامنه بيان‌خوش آمدى أيله‌رم .

عمومى حربدن بش سنه اوزاقلاشديغمز حالده، حالا اونك عكس صدالرينى ايشيديورز. اوروپاده‌كى دولتلرك بربرى آراسنده وسائر قطعه‌لرده‌كى بعض دولتلر آراسنده‌ده مهم‌اختلاف افكار وحتى دوشمانلق موجوددر . بو اعتبارله ، بزملتلرى ودولتلرى‌بربرينه‌ياقلاشديرمايه معطوف‌اولان‌هرتشبثى‌سلاملارز. سزك‌قونغره كزى‌ده

بويلەجە سـلاملارز . هرنه قادار سزك ايشـكز ، دوغرودن دوغرويه دولتلرك سياستيلەعلاقەدار دەكيل ايسەدەمستقبل نسللرى، وطنداشلرى يەتيشديرمك وظيفەسى سزك الكزە توديع اولونديغندن بوكونكى طلبەكز آتياً مملكتك سياسى، اقتصادى وحرفى ادارەسنى اللرينه آلاجقلردر .

اگر جهانك احوالى دوزەلەجكسە ـ كەبنم قناعتم بو مركزدەدر ـ اول امردە ملتك ذكاسنى انكشاف ايتديرەجك تأسيساتى ممكن اولديغى حال مكملىتەايصال ايتمك ويەتيشمكدە اولان بوتون كنجلرە مكمل برتحصيل ويرمك لازمدر !

ايشته ، سزلر ! بو مهم وظيفەنك ايفاسنه دعوت اولونيورسكز !

فجيع بكچەن اوتوزسنەمحاربەسى اثناسندە واوندن صوكرا ملتمزك اولادندن برى، قومنسكى مكتبلرك ناصل اصلاح اولونابيلەجكنى دوشونمشدى. قونغرەكزك پروغرامنه باقيلاجق اولورسـه ، سزكدە بو آغير حربدن صوكرا، مكتبلرك بحق وظيفەلرينى ناصيل ايفا ايدەبيلەجكلرينى دوشونمك وحل ايتمك املندە اولديغكز آكلاشيليور . پروغرامكزك برنجى مادەسنى، ليسە معلملرينك مسلكى تحصيلى مسئلەسى،دوردنجى مادەسنى تربيۀ اخلاقيه مسئلەسى تشكيل ايديور. بوايكى مادە آراسندەصيقى وصميمى بر رابطه تأسيس ايديلمەسنى ارزو ايدەرم. شبهەسز ، هرمعلمك معلومات ايله مجهز اولماسى لازمدر . فقطمعلم ، نەزمان كندى تدريساتنەعموم انسانيته خاص و اخلاقى مفكورەلرى محور اتخاذ ايدەرسه ، آنجاق اوزمان حقيقى مربى اولور . ليسەلردە ، طلبەسنه يالكزيبغين يبغين معلومات ويرمكه چاليشوب،تربيۀ اخلاقيەيى اهمال ايدەجك اولورلرسه ، وظيفەلرينى بحق ايفا ايتمش صاييلمازلر. آنجاق عملى علمنه اويدوران وقواعداخلاقيەيەرعايت ايدەن كيمسەلرە« عالم »عنوانى ويرمكه كنديمزى آليشديرمالى يز. هرملته وبالنتيجه بوتون بشريته بويولدە يەتيشمش بر كنجلك اهدا ايتمەلى يز . ايشته بو ، سزك عهدەكزە ترتب ايدەن شبهەسز چوق آغير ، فقط حقيقتاً كوزەل وبوتون جمعيته شرفبخش بروظيفەدر . بووظيفەنك حسن صورتله ايفاسنه اوغراشديغكزى كورمكله افتخار ايدييورز . بو ساحەدە بويوك ثمرەلر استحصالى ايچين قونغرەكزە صميمى موفقيتلر تمنى ايدەرم. بن، كندى ملتم ودولتم نامنه،سزك ملتلريكز ودولتلريكز نامنه ونهايت بشريتك تكاملات مدنيەسى نامنه بوايشدە موفق اولماكزى تمنى ايدەرم!»

معارف ناظرى طرفندن چه لسانيله ايراد اولنان بونطق ، پروفسور ژاقاوەتس طرفندن قرائت اولنان فرانسزجه ترجمەسى شدتله آلقيشلاندى .

بوندن صوكرا رئيس جمهور پروفسور موسيو مازاريق طرفندن قونغره‌یه خطاباً كونده‌ريله‌ن مكتوب وبونك فرانسزجه ترجمه‌سی قائماً استماع اولوندی . وحرارتله آلقيشلاندی .

رئیس جمهور پروفسور مازاريقك مكتوبی

مادامل‌ر ، موسيول‌ر !

بنی قونغره‌كزه دعوت ايتديككزدن دولايی تشكر ايده‌رم . كشاد رسمنده بالذات بولونامایاجغمدن قونغره‌یه اشتراك ايده‌نلری و بالخاصه اجنبی مرخصلرينی سلاملارم . په‌داغوژی مسئله‌لرينه الك فضله ير آييرديغكز پروغرامكز ، مكتبلرك ومعارف اموريننك بوكونكی احتياجات ومطالبنه توافق ايتمكده‌در . مكاتب تاليه معلملرينك تحصيل تربيويسی مسئله‌سی پروغرامك باش طرفنه تصادفاً درج ايديلمه‌مش . نه‌مرتبه حكومتلر وجمعيت خلقجيلغه دوغرو كيده‌رسه ، مكاتب تاليه اودرجه فضله تبدلاته دوچار اولاجقدر .

آريستوقراتلرك چاليشمامق وحاكم اولمق مفكوره‌سنه قارشی ؛ ده‌موقراسی ، سعيك ، بدنی وفكری مساعينك غلبه‌سيدر . آريستوقراسی زماننده قالمه اولان اسكی مكتب تالی انموذجی بوكون شاكردانه برچوق فائده‌سز وأولوشيلر اوكره‌ديور ، ظن ايدييورم . تالی مكتبلری حياتك بوكونكی احتياجلرينه توفيق ايتمك ضرورتی واردر . مقصدم ، مكتب تالی‌نك ، كنجلری يالكز تجارت وصنايع كبی حيات عمليه‌یه حاضرلايجی برمؤسسه حالنه انقلاب ايتمه‌سی ده‌كيلدر . مكتب تالی‌نك وظيفه‌سی شاكردانی دوشونمكه ، دوغرو دوشونمكه و مساعیٔ علميه وفنيه‌یه آليشديرمقدر . تفكر ، حدذاتنده بر سعی‌در . مكتب تالی پروغرامنه داخل اولان درسلرك قيمتی يالكز عملی نقطهٔ نظردن ده‌كيل ، كنجلرك مفكره‌لرينی انكشاف وتقويه ايتديروب ايتديرمه‌مه‌سی نظرندن‌ده تقدير ايديلمه‌ليدر . مكتب تالی ، بوندن باشقا تربيه‌یه وبالخاصه تربيهٔ اخلاقيه‌یه قيمت واهميت ويرمه‌ليدر . قونغره كزك بومسئله ايله مشغول اولاجغنی سه‌وينجله كوروپورم ؛ تربيهٔ اخلاقيه مسئله‌سی برجمهوريت وبالخاصه برخلق جمهوريتی ايچين چوق مهمدر . حقيقی ده‌موقراسی ، اخلاقی قوتلرك سياسی اتحادندن حاصل اولور . تربيهٔ اخلاقيه‌یه قيمت ويرمكله ، افراطه وأران يكجهت أنته‌لكتو آليزمك اوكنه كه‌چيلمش اولور .

تحصیل تالی خرثنك انترناسیونالیزه ایدیله‌سی تجربه‌لرینی کورمکله مفتخرم .
مساعیکزك موفقیتله تتوجنی و نافع ثمره‌لر ویرمه‌سنی تمنی ایده‌رم. »

Prof . Jean Claretie رئیس جهوره تشکر ایدیله‌سنی تکلیف ایتدی .
تکلیف آلقیشله قبول اولوندی.

مرخصلرك نطقلری

بوندن صوکره حکومتلر وجمعیتلر نامنه کله‌ن مرخصلر قیصا بیاناتده بولوندیلر؛
بیاناته حروف هجا ترتیبیله باشلاندی .

اولا بلچیقا تحصیل تالی سیندیقاسی رئیس وکیلی Prof . Van Lede و صوکرا
فرانسه حکومتی نامنه رسماً مرخص اولارق کونده‌ریله‌ن Mr. Petit Dutaillis سوز
آلدیلر . مومی الیه پراغ شهری حقنده مدایحده بولوندی . دون آقشام سیر
ایتدیکمز سمه‌تانانك اوپه‌راسنی ثنا ایتدی . اون سکز دولت مرخصنك پراغ
قونغره‌سنه اجابت ایتمه‌سنك، چه‌قوسلوواق جمهوریتنه قارشی اظهار ایدیلمش برتوجه
اثری اولدیغنی بیان ایتدی . مکاتب تالیه مسئله‌لرینك اهمیتندن بحث ایتدی .

فرانسز قولله‌ژ معلملری جمعیتی نامنه موسیو Raby قونغره مذاکراتنك یالکیز مکتب
مسئله‌لرینه منحصر قالمایوب مدنیت ساحه‌سنده‌ده ملتلرك تقربنه واسطه اولماسی تمنیسنده
بولوندی .

لوکسنبورغ مرخصی Wagener ایکی دولتك اسکی تاریخی مناسبتلرندن بحثله
لوکسنبورغك بو همایه دوردنجی قارل کبی بر حکمدار ویردیکندن دم اوردی .

نوروج لیسه معلمه‌لری جمعیتی مرخصی مادمازه‌ل والبورغ اوته‌ر، لهستان معارف
مفتشی Kwiatkowski وسائر ذوات مقامه مناسب قیصا سوزلر سویله‌دیلر .

یوغوسلاویا مرخصی استه‌فانوویچ اسلاولق دامارینه باصارق بر آز سیاست یاپدی.

ذکی مسعود بکك نطقی

بز ، رسم کشادده بویله نطقلر ایراد ایدیله‌جکنی بیلمه‌یوردق. همان ذکی مسعود
بکله بر مسوده قلمه آلدق . نطقلر ملتلره نظراً حروف هجا ترتیبیله سویلندیکندن

T حرفنه صیرا کلنجه ذکی مسعود بك کرسی‌یه‌چیقدی؛ کوزه‌ل وفصیح بر افاده‌ایله شو مآلده بر نطق ایراد ایتدی :

ناظر افندی ، رئیس افندی ، خانملر وافندیلر !

اول‌امرده ، تورکیایی قونغره‌یه دعوت‌ایدن احضاری قومیته ایله چه‌قوسلوواق حکومتنه تقدیم‌تشکرات ایلرم.تورکیا برنجی‌دفعه‌اوله‌رق بین‌الملل‌تدریسات‌قونغره‌سنه اشتراك ایتمکده‌در . فقط بو تورکیانك بوندن اولکی قونغره‌لر مساعیسنه لاقید قالدیغی معناسنی تضمن ایتمه‌ز، سزلرجه‌ده بك‌اعلا معلومدرکه بزتورکلر سنه‌لردن‌بری موجودیت واستقلالمزی محافظه ایچون مجادله‌ده بولونویوردق. بوتون مادی ومعنوی قوتلرمز آنجق بومجادله‌ده مظفر چیقمق جهدوامله‌نه مصروف ایدی. بوکون تورکیا خارجی وداخلی دوشمانلرندن قورتولمش ، سربست ، مستقل بر دولتدر . حکومتی الك دەموقراتیك بر شکل اداره‌یه مالکدر. خلق حکومتلرینك الك برنجی وظیفه‌سی خلقی تعلیم وتنویر ایتمك اولدیغی ایچون بویوك ملت مجلسی حکومتی‌ده بو نقطه‌یه بوتون دقت وغیرتنی حصر ایتمشدر . اوروپا علم وعرفانندن استفاده ایچون هردرلو وسائطه مراجعت ایتدیکی کبی، داخلاً ده معارف ومکاتب تشکیلاتنی تنسیق ایچون اعظمی قدرتنی صرف ایلمکده‌در . بز تورکلر امید ایدییورزکه بو قونغره‌نك مساعیسندن پك‌چوق استفاده ایده‌جکز.مملکتمزه یکی وکوزه‌ل‌فکرلر نقلنه موفق اولاجغز . قونغره‌نك موفقیتنی تمنی ایده‌رك جمله‌کزی کرك حکومتم وکرك تورکیا معلملری نامنه سلاملارم .

یاشاسین بین‌الملل تدریسات قونغره‌سی ! ـ یاشاسین مسافرپرور وسربست چه‌قوسلوواکیا ! »

ذکی بکك نطقی أیی بر تأثیر براقدی وشدتله آلقیشلاندی .

بومراسمك ایفاسندن صوکرا اسکی شهراماتی بناسنه کیدیله‌رك اوراده‌مرخصلره شهر نامنه بیان خوش آمدی ایدیلدی . بعده امانت دائره‌سنده‌کی مجهول عسکرك قبری زیارت‌ایدیله‌رك چلنکلر وضع‌اولندی. حاضرلانان بوفه‌ده قهوه آلتی ایدیلدی.

لیسه معلملرینك تربیوی تحصیللری

La formation pédagogique des professeurs de l'enseignement secondaire

۲۸ اغستوس صالی . اوكله‌دن صكره ساعت ۳ .

به‌ل‌ته‌ت طرفندن جلسه آچیلدقدن صوكرا برون Brno شهرنده یکی آچیلان مازاریق دارالفنوننك علم تربیه مدرسی موسیو هلوپ Chlup طرفندن حاضرلانان فرانسزجه راپور قرائت اولوندی . خلاصهٔ مألی بروجه آتیدر :

«صوك یکرمی اوتوز سنه ظرفنده علم تربیه، فلسفه‌دن آیریلارق مستقل وقطعی بر علم حالنه کلمشدر . فقط معلملرك تربیوی تحصیللری بو علمك ایجاباتنه توافق ایتمکدن هنوز چوق اوزاقدر .

معلم اولا بیلمك ایچین أیی بر تحصیل علمی کورمك کافیدر اعتقاد باطلی معلملرك پداغوژیك تحصیللرینك انکشافنه مانع اولمقده‌در . معلمك کندی انسیاقلرینه تبعاً الڭ أیی تربیه وتدریس اصوللرینی کشف ایده‌بیله‌جکی ظن اولونیور ؛ تربیه، روحیات وتشکیلات معارف حقنده سطحی برمعلوماته مالك اولماسی کافی کورولیور.

اورتا مکتبلرده ویریلن تحصیلك هیئت عمومیه‌سنی کوز اوکنه کتیره‌جك اولورسه‌ق، حدندن فضله یوکلو پروغراملرده، کنجلره بربرینه مربوط اولمایان بر چوق متفرق معلوماتك ویریلدیکنی کورورز .

مکتب شاکردانه تحصیل عمومی پرنسیپلرینی آشیلایاجق یرده اونلری برقسم علملرده اختصاص پیداسنه ودیکر بر قسم علملری اهماله سوق ایدییور .

پروغراملره درج ایدیله‌ن موادك انتخاب و ترتیبنده کمیت و کیفیت اعتباریله معلومات بشریه‌نك بر سلسلهٔ مراتبه تابع اولماسی، مختلف معلومات آراسنده‌کی مناسبت متقابله‌نك محافظه‌سی لزومی و بونلرك طلبه‌نك تربیه‌سنده اوینادیغی رول نظر اعتباره آلنمایور.

ایشته بوسببدن معلملرك تحصیل تربیویلرینی فلسفه واجتماعیاته استناد ایتدیرمك ضرورتی حاصل اولویور . علملر ، تصنیف ایدیلدکدن صوکرا تعین ایده‌ن غایه واصوللره کوره وتربیهٔ عمومیه وعملیه‌نك احتیاجاتنه نظراً ، اوقوتولان درسلری بر

گره نظر تفتیش و معاینه‌دن کچیرمك ایجاب ایده‌جکدر . مکتبلرده غدا مقامنده ویریله‌ن فلسفه درسی ، تحصیل عمومی‌ده (culture générale) آهنك ووحدت تأسیس ایده‌جکی کبی ، کلیت حسنك (le sentiment de l'universel) حصولی ضمننده‌ده هر بر علمك حصه‌سنه اصابت ایده‌ن قسمی تعیین ایده‌جکدر .

عمومیتله تربیوی ماهیتی حائز اولان بوعلملره بن ، بدیعیاتی وفلسفهٔ صناعتی‌ده علاوه ایدییورم . بر قاچ معلمك عشـق ایله طلبه‌ده حصـوله کتیره‌جکلری ذوق بدیعی، تعمیق وتربیه‌یه تطبیق ایدیله‌جك اولورسه ، معلملرك تربیوی تحصیلنه چوق یاردیم ایدیلش اولور.

فلسفی علملرك یانی باشـنده ، معلملرك په‌داغوژیك حاضرلغنه یاردیم ایده‌جك دیکرعلملرده واردرکه، بونلرده علوم‌طبیعیه وعلوم معنویه (Science de l'esprit) در. بوساحه‌لرده استحصال‌ایدیله‌ن نتایجك لیسه معلمنه معلوم اولماسی اقتضا ایده‌ر .

مکتب طلبه‌سی، پسیقوفیزیك بر اورغانیزمه‌در. معلمك‌بونی اساسـندن طانیماسی لازمدر. صـوك زمانلرده فیزیولوژی، بییولوژی وپسـیقولوژی تدقیقات و تجاربی پك سریع برترقی‌یه مظهراولدی.بوعلملرحقنده عمومی معلوماته مالك اولمایان برمعلم، چوجوقلرك مزاجلرینی ، اوصافنی و نقایصـنی ، آکلایاماز و شـخصی سیمالرینی (physionomie propre) طانییاماز؛ شـایان تأسـف بر چوق خطالرده بولونور. چوجوقلغك و مراهقلکك بییولوژیسی ، چوجوغك بنیه‌سنه نظراً حصـوله کله‌ن آناتومیك‌وبییولوژیك‌تحولات، آنتروپومتریك‌وپه‌دومتریك (مساحهٔ بدن) معلومات، « صحی علم تربیه » نك الفباسی دیمکدر . مکاتب حفظ صحتنك باشـلیجه موادینك بللنمه‌سی، چوجوقلرك احوال بدنیه ، ذکا واخلاقلرینك سـالم بر صـورتده معاینه ومشاهده‌سنه مدار اولابیلیر.

بز بوراده معلم نامزدینك اوزون اوزادی‌یه حیاتیات تحصـیل ایتمه‌سـنی قصد ایتمه‌یورز . بومبحث حقنده برفکر عمومی‌یه صـاحب اولماسی و حیاتیاتك تربیه‌یه قابل تطبیق نتایجنی بیلمه‌سی کافیدر .

چوجوق‌غریزیاتی (Pédophysiologie)، چوجوق‌تشریحی (Pédoanatomie)، چوجوق اجتماعیاتی (Pédosociologie) بوکون « علمی تربیه » تدقیقاتنه اسـاس اتخاذ ایدیلشدر.

صوك زمانلرده روحیاتك یاپدیغی بویوك ترقیلر اوزرینه‌ده نظر دقتی جلب ایتمك

لازمدر. اسکی علم تربیه، عمومی روحیاتك (Psychologie générale) ویردیکی فکرلر و یاپدیغی تعریفلرله اکتفا ایدییوردی. بوکونکی علم تربیه ایسه، چوجوق روحیاتی حقنده یاپیلان مشخص تدقیقلره les études pédopsychologiques وطلبه آراسنده فردی فرقلرك تعمیقنه examen psychologique des élèves دوغرو کیتمکده‌در. لیسه معلملری، شاکردانك اوصاف فکریه و اخلاقیه‌لرینی دها أیی آکلامق ایسترلرسه Catell, Binet, Stern et Meumann طرفندن طلبه اوزرنده یاپیلان تدقیقات وتجاربی تعقیب ایتمك مجبوریتنده‌درلر.

بوندن ماعدا لیسه معلملرینك « اصول تدریسك » قواعد عمومیه‌سنه وتدریس ایتدکلری درسك قواعد خصوصیه‌سنه واقف اولملری و مکتبلرك تشکیلاتی (اورغانیزاسیونی) بیلمه‌لری لازمدر. اصول تدریسك قواعدعمومیه وخصوصیه‌سی اسکیدن اولدیغی کبی à priori وضع وتأسیس ایدیله‌مز. تجاربك ویردیکی نتایجه کوره علمی برصورتده تثبیت اولونمالیدر. شاکردانی أیی برصورتده تدریس وتعلیم ایده‌بیلمك ایچین، معلمك کندی وظیفه‌سنك غایه‌سنه نفوذ ایده‌بیلمه‌سی و نقطهٔ حرکتنی بیلمه‌سی لازمدر. بوده آنجاق چوجوغه ویریله‌جك شوکا ویا بوکا متعلق معلوماتی ألده ایتمکله اولماز. بلکه بومعلوماتی آلاجق اولان طلبه‌نك اوصاف فردیه وخصوصیه‌سنی بیلمکله اولور.

حال حاضرده معلم نامزدلرینه ویریلن تربیوی تحصیل غیر کافیدر. چونکه اولا بوکون معلم نامزدلرینه ویریلن پداغوژیك معلوماتك قسم اعظمی نظریدر. و بوکون بینه دیکر اقسامك ضررینه اولارق تربیه تاریخنه داها زیاده اهمیت ویریلمکده‌در. بوایسه، حافظه‌یه برچوق اسملر وتاریخلر یوکلتمکدن باشقا بر ایشه یارامیور. تربیه تاریخی histoire de l'éducation یرینه تربیه تاریخنك فلسفه‌سی Cours de la philosophie de l histoire de l'éducation یعنی تربیه‌یی ایضاح ایدن باشلیجه فکرلرك تعلیمی داها موافقدر.

بوندن ماعدا بن معلم نامزدلرینك

نظری روحیات la psychologie théorique

چوجوق روحیاتی la pédopsychologie

طلبه روحیاتی la psychologie de l'élève

فردی روحیات la psychologie différentielle
تجربی علم تربیه la pédagogie expérimentale
اوقومالرینه لزوم کورویورم .

معلم نامزدلرینی حیات حقیقیه تجاربیله تماسه کتیرمك ایچون عجله ایده‌لم . لابوراتووارلرده کندی اختصاصلری دائره‌سنده تربیوی تجربه‌لرده بولونسونلر. دارالفنونلره ملحق تطبیقات مکتبلری یاپالم. اوراده کنجلر ایلك تدریس تجربه‌لرنده بولونسونلر. چونکه بر کنج معلم آنجاق قارشیسنده طلبه بولوندیغی زمان اونلره خطاب ایتمك احتیاجنی دویار. تربیه وتدریسه متعلق آثاری احتوا ایده‌ن بر کتبخانه‌نك وجوده کتیریلمه‌سی معلم نامزدلرینك تربیوی تحصیللرینك اتمامنه خدمت ایده‌ر . بوتون معلم نامزدلری بوراده چالیشمغه شتاب ایتمه‌لیدرلر . بزده لیسه معلملری یه‌تیشدیره‌جك اولان دارالمعلمین عالیه هنوز تأسیس ایدیله‌مشدر. معلم اولمق ایسته‌یه‌ن طلبه ، دارالفنون درسلرینی تعقیب ایدییور. صرف تدقیقات علمیه وفنیه‌ده بولنمق ایسته‌یه‌ن طلبه ایله بالاخره معلم اولمق ایسته‌یه‌ن طلبه‌یی بربرندن تفریق ایتمك وبوکا نظراً تدریسات اجرا ایتمك زمانی کلمشدر .

پروفسور موسیوهلوپك راپورندن صوکرا، لیسه مدیری وپراغ‌ده‌کی قومه‌نیوس تربیه دارالمساعیسی اعضاسندن موسیو وانورا Vanura نك معلملرك تربیوی تحصیلنه متعلق فرانسزجه راپوری قرائت اولوندی .

بو راپورك خلاصهٔ مآلی بر وجه آتیدر :

«معلمك موفقیتنی تأمین ایده‌ن ایکی سر واردر: عشق وعلم . طلبه‌سنه کندی ذکا وقلبنك جوهر مغدیسنی مبذولاً ویره‌ن بر پروفسور ، بر زمرهٔ منوره élite یتشدیرمك شانسنه دها زیاده مالکدر. بالعکس استعداددن زیاده قازانج تأمینی مقصدیله مسلکه کیره‌نلرك طلبه اوزرنده بر نفوذ اخلاقیسی اولامادیغی کبی بویله کیمسه‌لر وظیفه‌لرنده‌ده موفق اولامازلر. دیکر طرفدن عجمی بر معلمك یاپمغه باشلادیغی تدریس تجربه‌لری‌ده طلبه‌نك ضررینه اولور .

معلملرك طلبه‌سنه قوتلی بر علم تحصیلی ویرمه‌سی کافی‌ده کیلدر. اونلرك تربیه‌لریله‌ده مشغول اولماسی ضروریدر . بو اصیل وظیفه‌یی ایفا ایده بیلمك ایچین معلمك بر تحصل علمی ایله برلکده برده تحصیل تربیوی آلماسی لازمدر .

ليسه معلملری بر طرفدن دارالفنونده پهداغوژی نظریاتی کورمه‌لی ، دیکر طرفدن سه‌مینه‌ولرده واستاژ اثناسنده تطبیقات یاپمالیدر .

معلم نامزدلرینك تربیوی تحصیللرینی یوکسلتمك ایچین تعقیب اولونه‌جق عملی یول هانکیسیدر ؟

بر طاقملری نظری اولارق شویله دوشونیورلر : طلبه اولا اختصاص پیدا ایتمك ایسته‌دیکی علملره عائد معلوماتی دارالفنوندن آلسین. بونك ختامندن صوکرا آیریجه علم تربیه‌نك نظریات وتطبیقاتنی کورسون . بو تشکیلاته قارشی ایکی اعتراض سرد ایدیلمکده‌در :

١ — دارالفنونده‌کی تحصیل علمی اکمال ایدیلدکدن صوکرا ویریله‌جك تربیه درسلری، طلبه‌نك مدت تحصیلیه‌سنی برسنه دها تمدید ایتمش اولاجق وبو مدتك ترفیع قدملرینه تأثیری اولمایاجقدر. بو تشکیلات ، طلبه‌نك اساساً فضله اولان اقتصادی مشکلاتنی آرتدیراجقدر .

٢ — علم تربیه‌نك نظریات وتطبیقاتنی بربری اوستنه برسنه کبی نسبتاً دار بر زمانه صیقیشدیرمق طلبه اوزرنده یاپیلاجق فکری واخلاقی تأثیرلرك قوتنی آزالتاجقدر.

بوکا بناءً مسئله‌نك حلی ایچون باشقا بر تکلیف سرد ایدیلیور وده‌نیورکه، طلبه دورت سنه دوام ایده‌ن دارالفنون تحصیلی اثناسنده اختصاص درسلریله برابر نظری تربیه درسلرینه‌ده دوام ایتمه‌لی ؛ آلنان معلومات نظریه سه‌مینه‌رده وپه‌دولوژی دار المساعیسنده اکمال ایدیلمه‌لیدر. اصول حقنده‌کی معلوماتلرینی‌ده ، مقتدر لیسه‌معلملری طرفندن سه‌چیله‌جك lecteur لرك درسلرینی استماع سایه‌سنده آلمغه باشلامالیدر .

بوندن صوکرا معلم نامزدی تجربه دیده بر معلمك نزدینه ویریله‌رك کندیسنه اصغری ساعات دروس ویریلمه‌لی ؛ استاژییه‌ر طلبه کندی معلمنك ودرسنه تعلق اولان معلملرك درسلرینه کیرمك مجبوریتنده اولمالی . ودوامه مجبور اولدیغی ساعتلر اورتا تدریسات قانونه کوره تنظیم اولونمالیدر. محمی معلملری یه‌تیشدیرمکله مکلف اولان اسکی معلملرده بو خدمتلرینه مقابل بر اجرت منضمه ویریلمه‌لی . مکتب مدیری‌ده نامزدلری اداره خصوصاتنه آلشدیرمالیدر .

استاژ مدتی بر سنه دوام ایتمه‌لی ، طلبه تطبیقاتده موفق اولامازسه آلتی آی داها تمدید اولونمالیدر .

استاژ مدتنك ختامندن صوكرا طلبه علم تربيه امتحانه كيرمه‌ليدر .

هيأت مميزه شو صورتله تشكل ايتمه‌ليدر :

١ — اختصاص درسلرندن امتحان ايده‌ن هيأت مميزه رئيسى .

٢ — علم تربيه مدرسى .

طلبه‌نك اختصاص درسنك لكتورى .

« « « بر معلمى .

امتحان سؤاللرى علم تربيه، اصول تدريس وتشكيلات معارف بحثلرندن انتخاب ايديلمه‌ليدر .

بو طرزده ياپيلاجق اصلاحاتدن بروجه آتى فائده‌لر حاصل اولاجقدر :

١ — علم تربيه تحصيلنك درت سنه‌يه توزيعى، معلوماتك تدريجاً تكميل وهضم ايديلمه‌سنه ياراياجقدر .

٢ — حال حاضرده‌كى معارف قانونى ، استاژ سنه‌سنك قدم ترفيعى سنه‌لرينه ادخال ايديلمه‌سنه مانع تشكيل ايتمه‌مكده‌در .

*
* *

بو ايكى راپورك قرائتندن صوكرا جريان ايدن مذاكرات اثناسنده تبلر ايده‌ن افكارك خلاصه‌سى بروجه آتيدر :

اوقراينا ملتجيلرندن مادمازه‌ل روصووا سوز آلارق معلملرك بر په‌داغوژى أنستيتوسنده درت سنه‌لك بر تحصيل مسلكى كورمه‌لرينك موافق اولاجغنى و دارالفنونلرده لابوراتوواره مالك بر روحيات وپه‌داغوژى مكتبنك تأسيسى لزومنى كمال حرارتله مدافعه ايتدى .

بولغارستانك پراغ سفيرى و صوفيه دارالفنوننك تربيه وروحيات مدرسى غوسپودين ميخالچه‌ف ، صوفيه دارالفنونده معلم نامزدلرينك ايكى سنه سوره‌ن استاژ سنه‌لرى ظرفنده عمومى علم تربيه ايله انتساب ايتدكلرى شعبهٔ علميه‌نك اصول تدريسنى كوردكلرينى وبوندن فوق‌العاده استفاده ايديلديكنى بيان ايتدى .

موسيو وايتس Veits (چه‌قوسلوواقيا) مكاتب تاليه معلملرينك احضارى ايچون دارالفنونلرده سه‌مينه‌رلرك و ينه دارالفنونه مربوط تطبيقات ليسه‌لرينك احداثنى، تدقيق سياحتلرى ايچين حكومتلرك تخصيصات ويرمه‌سنى؛ تطبيقى علم تربيه

لابوراتووارلرینك تأسیسنی والحاصل پروفسورلرك پەدوپسیقولوژینك ترقیاتنی تعقیب ایدەبیلمەلری ایچون لازم کلەن وسائطك احضارینی طلب ایتدی .

Mlle. Renauld (فرانسه) فرانسەدە تالیه معلملرینك هیچ بر تحصیل تربیوی کورمەدکلرینه نظر دقتی جلب ایتدی. وکندیسنك تعبیری موجبنجه بو وحشی حالدن کنجلرك پك زیادە مضطرب اولدقلرینی قید ایلەدی .

Mr. Cisek (چەقوسلوواقیا) کندیسندن اول سوز آلان خطیبلرك نقاط نظرینی تأیید وشدتله مدافعه ایتدی .

Mr Fedel (فرانسه) سویلەنەن سوزلره اشتراك ایتمەدیکنی و معلملرك مقدما بر تحصیل تربیوی کورمەلرینك لزومنه قانع اولمادیغنی بیان ایتدی ودیدی‌که : بوتون پەداغوژی قواعدی بر قاچ دقیقه ظرفندە اوکرەنیلەبیلەجك بر قاچ رچتەدن عبارتدر. ومسلکداشلرندن برچوقلرینك‌دەمعلومات‌عمومیه (culture générale) اکتسابندن باشقا بر شکلده معلملرك احضارینی قبول ایتمەدکلری فکرندە اولدیغنی سویلەدی .

موسیو فەرەتی Mr . Feretti (ایتالیا) مذاکرات اثناسنده بر قاچ کره سوز آلارق شو نقطهٔ نظری مدافعه ایتدی: مکتب تالی معلمی، معلوماتی کنجلره هپ نصی (دوغماتیك) بر طرزدە یعنی حاضر اولارق ویرمکدەدر . حالبوکه علمك یالکیز نسبی بر قیمتی واردر وعلوم دائما حال تکملدەدر .

هر معلم، علمك بو کونکی درجهٔ تکملنه واصل اولمق ایچین بشریتك بیك مشکلاتله کچدیکی یوللری، کچیردیکی صفحەلری ، اکثریا دوچار اولدیغی ضلالتلری بیلمەلیدر. نتیجه اعتباریله مومی‌الیه معلملرك بو فلسفی وتاریخی تکامل طریقنك تدقیق صورتیله احضارینی طلب ایتدی. مقدماتنه واسباب موجبەسنه لایقیله وقوف پیدا ایدیلەمەین بو نقطهٔ نظر سامعین طرفندن حیرتله تلقی ایدیلدی .

Mr. Petit Dutaillis (فرانسه معارف عمومیه مفتشی) بو نقطهٔ نظرك احتیاطله قارشیلانماسنی وقبول اولونسه بیله تطبیقات عملیەسندە تصادف ایدیلەجك مشکلاتك نظر اعتباره آلنماسنی ایلری سوردی .

مذاکراتك بو صفحەسندە باشلیجه ایکی نقطهٔ نظر بەلیردی: اعضانك بر طاقمی تالی معلملرك صورت مخصوصەدە دارالفنونلردە، دارالمساعیلردە، سەمینەرلردە ویا

تطبيقات ليسه‌لرنده تحصيل كورمه‌لرينه طرفدار اولويور . ديكر بر طاقى ايسه بونى استخفاف ايله معلم ويا معلمه‌نك بر كره قوتلى بر تحصيل عمومى كورمه‌سنه وثانياً اوقوداجغى شعبهٔ دروس حقنده معلومات كافيه وواسعه ايديٕنمش بولونماسنه اهميت ويرييورلردى. اوچنجى نقطهٔ نظر اولمق اوزره موسيو فه‌ره‌تى‌نك افكارى اورتايه چيقدى. مع‌مافيه مذاكرات فرانسزلسانيله جريان ايتديكندن وهپ اوكجه حاضرلانمش نوطلر قرائت ايدلديكندن فه‌ره‌تى‌نك افكارى أيى آكلاشيلامادى .

بوندن صوكرا فرانسه‌نامنه‌موسيو برتولد، قلاوييه‌ر، قوپ‌ولوكسنبورغ نامنه‌قاپ، لهستان نامنه باوروچينسكى سوز آلديلر. بو ايكى نقطهٔ نظرى تأليفه اوغراشديلر.

نهايت فرانسز قولله‌ژ معلملرى جمعيتى نامنه موســيو رابى (Raby) وكذا قولله‌ژ معلملرندن و « بولته‌ن انترناسيونال » مديرى موسيو Clavière ايله مشتركاً شو مألده بر تقرير ويردى: « بز، مكاتب تاليه معلملرينك تحصيل تربيوى كورمه‌لرينك لزومسزلغنه دائر ليسه معلملرى آرقاداشلريمز طرفندن سرد ايديله‌ن مطالعاته تماماً اشتراك ايتمه‌يورز . »

« فى‌الحقيقه په‌داغوژى معلوماتى، أيى بر پروفسورك حائز اولماسى لازم كله‌ن ســلطهٔ معنويه‌يى مطلقا تأمين ايتمه‌ز؛ فقط الك أيى تدريس اصــوللرينى بولمق ايچين بويوك بر عشق وايمانله تدقيقات علميه‌ده بولونان ذواتك مســاعيسنى وبونجه نسللردن برى معلملرك قازاندقلرى تجاربك نتايجنى ثمره‌سز عد ايتمك چوق افراطلى ومغرورانه بر حركت اولور . »

« بز، يالكيز، په‌داغوژينك پك حاكم ومســتولى بر وضعيت آلماسنى آرزو ايتمه‌يورز. فه‌ده‌راسيونمز، دائماً، معلملرك، معين په‌داغوژى وپسيقولوژى پرنسيپلرينى تحصيل ايتمه‌لرينه وبالخاصه تحصيل علميلرينى تطبيقات وعمليات ايله اكمال ايتمه‌لرينه طرفدار اولمشدر . »

« بومسئله ، فرانسه‌ده چوقدن‌برى دارالفنون محافلنى علاقه‌دار ايتمكده‌در . ١٩٠٠ سنه‌سنده تحصيل تالى حقنده ياپيلان بويوك آنكت اثناسنده بومسئله اورتايه چيقمش و

Compagnons de l'Université nouvelle طرفندن تدقيق‌ايديلمشدى. معارف مجلس عاليســنك (هيأت علميه‌ســنك) ايكنجى رئيسى ويوكســك دارالمعلمين مديرى موسيو ارنست لاويس شويله دييوردى : [بزده ، بركيمســه، ليسانسيه ويا

آغرەژە اولونجە پروفسـور اولمقدەدر. حالبوکە، أیی درس ویرمکە قابلیتی اولمایان برکیمسەنك دەلیسانسیە وحتی آغرەژەاولماسی محتملدر.][بزەچوق شیلراوکرەدیورلر؛ یالکز بوتونبو اوکرندکلریمزك باشقالرینە ناصل تعلیم ایدیلەجکنی اوکرتمەیورلر . . . چوجوقلری طانیمادن اونلرە ناصلخطاب ومعاملەایدیلەسی لازمکلدیکنی اوکرنمەدن، اونلرك دقتلرینی تثبیتوادامە ایتدیرەجك قانونلری بیلمەدنهمانبزی تدریس جریانی ایچنە آتیویریورلر .]

« برچوقمعلملر، داها باشلانغیجدەیا کایش یولەصاپارلر والیالابد طریقضلالتدە یورورلر . دیکر بر قسم ایلك طلبەلرینك ضررینە اولارق صنعتلرینی کوجلـکلە اوکرەنیرلر وبو اعتبارلە مکتبلریمزك کریلەمسنە سبب اولورلر . »

« بو دردە چارەسـاز اولمق ایچین، هربرنامزدی، تدریسنی درعهدە ایدەجکی درسلر ، متعلق قوتلی بر تحصیل علمی کورمکلە برابر دارالفنونكصوڭ سـەمسترندە علمیدرسلرلە برلکدە بعض نظریات تربیویە درسلرینی کورمکدەمجبور ایدیلەلیدر.»

« تدریساتك جهت عملیەسنی ایسە ، دارالفنونی اکمالدن صوکرا تجربە دیدە بر معلمك نزدندە بر سنە دوام ایدەجك اولان استاژ مدتندە اوکرەتمەلیدر . استاژ اثناسندە مأذونلرە معاش ویریلەلی وآلدقلری معاش تقاعد مدتنك حسابندە معتبر اولمالیدر . بو مدت اثناسـندە معلم نامزدینك کندیسنی مسلکە احضاردن باشقە بر مشغولیتی وکندیسندە مسابقەیە اشتراك ویا امتحانە دخولکیبی اندیشەلر اولمامالیدر. بوذات اصیلمعلمك (Professeur titulaire) سادەجە برمعاونی اولمالیدر. صنفدە ویریلەن درسی تعقیبدن صوکرا ، معلمنك نزدینە کلەرك طلبەنك ناصل چالیشدیغنە دائر معلومات ویریر . آراصیرا معلمی اوکا بعض درسلرك تدریسنی حوالە ایدر . وظیفەلرك ناصل تصحیح ایدیلەجکنی وطلبەلرە ناصل سؤاللر ایرادایدیلەجکنی اوکرەدیر. معلمك معذرت ویا خاستالغی حالندە معلم معاونی ، معیدلردن داها زیادە طلبەیەمفید اولا بیلیر .

نامزدك بو اسـتاژ مدتنی اکمالندن صوکرا ، معلمنك ومکتب مدیرینك وبر مفتش عمومینك مطالعەسی آلینەرق کندیسنە مستقلاً تدریس صلاحیتی ویریلیر .»

قونغرە اعضاسـندن بر چوغی بو بیاناتی تصویب ایدەر بر وضعیت آلدیلر . چارشانبا کونکی جلسەدەدە دوام ایدن مناقشاتە ختامویریلەرك قونغرەجە بروجە آتی تمنی اظهار ایدلدی :

« قونغره ، معلملرك تحصيل تربيولري حقنده اظهار اولونان مختلف نقاط نظري ديكله‌دكدن صوكرا بو مختلف فكرلري غير قابل تأليف بولمامشدر .

قونغره ، هر بر معلمك كندي اختصاصنه متعلق دەرين معلومات ايله برابر قوتلي معلومات عموميه‌يه مالك اولماسي مطالعه‌سنده‌در . كذا قونغره ، هر ملتك ، روح، عنعنه واحتياجنه كوره وبر حد مطلوب دائره‌سنده معلمره بر تحصيل تربيوي ويريلمه‌سنه طرفداردر . بو تحصيل تربيوينك معقول بر صورتده فلسفي وتاريخي اصوللرله وتطبيقات درسيه ايله برلشديريلمه‌سي معلمك تربيه وتدريس استعداديني انكشاف ايتديره‌بيله‌جكي قناعتنده‌در .

بوندن ماعدا قونغره ، نامزدلرك صورت عموميه‌ده احضارلري اثناسنده على العموم معلومات بشريه‌نك وتدريسني درعهده ايده‌جكلري شعبات علومك تكامل تاريخيلرينك نظر دقته آلنماسني وبالآخره معلم اولدقلري زمان چوجوقلرده بذاته تفكر وتشبث وشخصي قابليتلري انكشاف ايتديرمه‌لري لزومنه قانعدر . معلملرك مسلكي حاضرلقله مشغول اولدقلري زمانلرده كنديلرينه بر اجرت ويا معاش ويريلمه‌سنيده قونغره‌يك مناسب وطبيعي بولمقده‌در . »

مكتب وعائله

۳۰ اغستوس پرشنبه

بلچيقانك غاند شهرنده‌كي اورتا مكتب معلملرندن R. Van Damme طرفندن مكتب وعائله مناسباتنه عائد برراپور قرائت اولوندي .

راپورك باش طرفلرنده مكتبله عائله آراسنده صيقي برارطباط تأسيسندن تربيه وتدريس خصوصنده حاصل اولاجق فائده‌لردن اوزون اوزادي‌يه بحث اولوندي .

صوكرا مشخص وقايعك ذكرينه كچيله‌رك بومقصدله بلچيقانك غاند شهرنده ۱۹۱۷ سنه‌سنده « اورتا تدريسات محبلري اتفاقي » .

Ligue des Amis de l'enseignement Moyen Officiel تأسيس ايديلديكي بيان اولوندي .

ابتداي تأسسنده جمعيتك اوچ يوز اعضاسي وارمش آلتي سنه صوكرا ، شاكردلرك ابوينندن ، اسكي طلبه‌دن ومكاتب تاليه ايله علاقه‌دارذواتدن اتفاقه دوقوز يوز كشي قيد اولونمش .

اتفاقك مقاصدی شونلرمش :

غاند شهرنده بولونان رسمی اورتا مکتبلرك تکاملنه خدمت ایتمك ، تحت حمایه‌ده بولونان مکتبلره پارا ، تدریس وتربیه خصوصـلرنده معاونت ایتمك، ایش بولمق خصوصنده مأذونلره یاردیم ایتمك تعلیم وتربیه‌یه خدمت مقصدیله ویا اتفاقه برمنفعت تأمینی ضمننده اکلنجه‌لر ، قونفرانسلر ، خصوصی قورصـلر ، مکتب تنزهلری ، پیانقو وسائره ترتیب ایتمك .

اتفاق، اورتا مکتبلره مداوم طلبه ایچون لیلی بردائره (پانسـیون) کشـادینه وشاکردانك کتبخانه‌لردن استفاده‌سنی تأمینه موفق اولمش .

اتفاق، استقباله غاند پروژه‌لرنده برده « چوجوقلق سارایی» Palais d'enfance وجوده کتیرمك املنی بسله‌یورمش . بوسارای کتبخانه‌لری ، قونفرانس صالونلرینی ، سینه‌ما ، قرائت ومطالعه قسملرینی محتوی والحاصل محلی مکتبلیلره بریورد وغانده سیاحته کله‌ن طلبه‌یه برمسافرخانه اولاجقمش .

صوکرا بوتشکیلاتی بوتون فلاندره وبلچیقایه ویاواش یاواش قومشـو ودوست دولتلره تشمیل ایدوب بین‌الملل برماهیت اکتساب ایتمه‌سنه غیرت ایده‌جکلرمش .

راپورك نتیجه‌سنده شوقیمتلی فکرلر سرد اولونیور :

عائله ایله مکتبك مشترکاً چالیشماسنی تأمین بویوك برضرورتدر . بوده هر ایکی تربیه عاملی آراسـنده دائمی تماسی تأمین ایده‌جك قدرتلی برتأسـیسات وجوده کتیرلمه‌سنه وابسـته‌در . اورتا مکتبك ، طلبه‌سی اوزرینه یاپدقده اولدیغی تأثیرلری عائله محیطنده‌ده دوام ایتدیرمك، مکاتب تالیه‌یه قارشی اظهار اولونان توجهلری ادامه ایتدیرمك ایچون یکانه چاره‌در. بوتشـکیلات، مکتبلر آراسنده اخوت وتسـاند مناسباتی تأسیس وادامه‌یه خدمت ایده‌جکدر .

*
* *

راپورك قرائتندن صوکرا موسیوقلاویه‌ر: بورو انترناسیونال نامنه بوتشکیلاتی وجوده کتیره‌ن ذواتی تبریك ایتدی و بوتون مکاتب تالیه مأذونلری جمعیتلرینك les associations a'Anciens Elèves غانده‌ده تشـکل ایده‌ن اورتا مکتبلر محبلری برلکنك ایفا ایتدکلری خدمت کبی بر رول اویناملری تمنیسنده بولوندی .

ولجه بومسئله حقنده بوروانترناسیونال بر آنکت ترتیب ایتمش. فقط معالتأسف بو آنکته پك آز مملکتلردن جواب کلمش.

بو میانده پراغده بر رهآل مکتبی مدیری بولونان موسیو Pithardt ك بولته‌ن انترناسیونالده نشر اولونان راپوری اوقوندی. خلاصه‌سی شوندن عبارتدر :

حرب عمومیدن اول مکتبلریمزه بوروقرات ذهنیتی کیرمشدی. ابوین چوجقلرینی یا سربست بر مسلك صاحبی یاپمق ویاخود حکومت مأموری اولمق اوزره یه‌تیشدیرمك ایسته‌یورلردی. حتی استعداد و ذکاسی آز اولان چوجوقلری‌ده تالی مکتبلره کونده‌ریپورلردی. بونلر موفق اولامایناجه مکتبله عائله آراسنده سوء تفهم آرتیور و هر ایکی تربیه عاملنك آراسی آچیلیوردی. بوكا بر چاره بولمق ایچون ۱۹۰۱ سنه‌سنده معارف نظارتی « ابوین انجمنلرینك Conseils des parents تشکیلنی توصیه ایتدی. ۱۹۰۸ سنه‌سنده معارف ناظری Marchet معارف ومکتبلر حقنده واسع بر آنکت آچدی.

مکتبلرك تشکیلاتنك وپروغراملرینك ناصل اولماسنه دائر اولان سؤاللره ابوین مرحصلرندن‌ده جوابلر ایسته‌نیلدی. وارد اولان جوابلرده عمومیتله پروغراملرك و امتحانلرك مشکلاتندن شکایت اولونویوردی.

بونك اوزرینه پروغراملر وامتحانلر تخفیف ایدیلدی. ۱۹۰۷-۸ سنه‌سنده صنفدن دونه‌نلر یوزده ۱۵ - ۱۲ راده‌سنده ایکن ۱۹۰۸ - ۹ سنه‌سنده یوزده ۷ - ۵ یه ایندی.

حرب عمومی اثناسنده چوجوقلرك ابوین ویا ولیلری اکثریتله عسکره کیتدیکندن وآنه‌لریده معیشت دردیله مضطرب اولدیغندن و اساسا مکتبلرده تدریسات انکللره تصادف ایتدیکندن عائله و مکتب روابطنك تأسیسی ممکن اولامادی. ۱۹۱۸ اختلالی نتیجه‌سنده چه جمهوریتنك تأسیسی اوزرینه مکتبلر دهموقراتیك برشکل آلدی. فقط حالا مکتب ایله عائله‌نك تربیه خصوصنده فعالیت مشترکه‌سی تأمین ایدیله‌مه‌مشدر.

اورتا مکتبلرده بر élite یه‌تیشدیرمك ایچون شبهه‌سز کنجلکی طانیمق لازمدر. مکتب و عائله بو مشترك غایه‌یی تعقیب ایتمه‌لیدر. معالتأسف بو اولامیور. سببلری مختلفدر: خودبینلك، ساخته غرور، ابوینك لاقیدیسی ویاخود چوجوقلرینك احوالنی پروفسورلره بیلدیرمك خصوصنده والده‌لرك محجوبیتیدر.

مکتب ایله عائله‌نك مساعیٔ مشترکه‌سنی تأمین ایچون ایلك تشبثی مکتب یاپمالیدر. ابوین دخی چوجوقلرینك ذکاسی، اخلاقی، خویلری وسائره‌سی حقنده صمیمی معلوماتی معلملره ویرمه‌لیدر.

راپورك قرائتندن صوکرا موسیو هوله‌چه‌ك Holećek (چه‌قوسلواقیا) سوز آلدی و دیدی که:

اکر آلدانمیورسه‌م کچه‌ن لوکسمبورغ قونغره‌سنده بو مسئله موضوع بحث اولمش و پراغ قونغره‌سنك بو مسئله ایله دها زیاده مشغول اولماسنه قرار ویریلمشدی. مکتب ایله عائله آراسنده صمیمی مناسبت تأسیسی ایچون اولا مکتب تشبثده بولونمالیدر دییورز. فقط ابوینك مکتبه کله‌سنه انتظاردن اول اونلرك نزدینه کیتمه‌لیدر مملکتمزك بعض یرلرنده بو قبیل تشبثلر یاپیلدی. مثلا Pribvam ده معلملردن ویوزلرجه ابویندن مرکب اجتماعلر عقد ایدیلدی. بو اجتماعلره ابوین سوه سوه کلدیلر. بو ده کوسته‌رییورکه بو قبیل مساعی ایچین زمین حاضردر. توحوملری صاچمق زمانی کلمشدر. دیکر برچوق مملکتلرده‌ده بویله‌در ظن ایدییورم. بوبابده باشقا مملکتلرده یاپیلان تجربه‌لردن استفاده ایتمك ایسته‌یورز.

ژیوانوویچ (یوغوسلاوییا) ـ لوکسمبورغ قونغره‌سنده بومسئله حقنده ایضاحات ویرمشدم. بوکا علاوةً شونی سویله‌یه‌یم‌که، صرب، خروات وسلووه‌ن قرالّلغنك برچوق قصبه‌لرنده تشکیلات وجوده کتیریلدیکی کبی بالخاصه بلغرادده ره آل مکتبی ایله ایکنجی و اوچنجی لیسه‌لردن مرکب مرکزی بر تشکیلات وجوده کتیریلمشدر. مکتبلرك یوکسه‌ك صنفلر طلبه‌سندن و بونلرك ابویندن مرکب اولمق اوزره جمعیتك ایکی بیك قادار اعضاسی واردر. طونا ساحلنده طلبه‌یه وابوینه مخصوص بانیولر تأسیس وبعض کتابلر ایله اسپور آلاتی تدارك ایدیلمشدر.

کله‌جك سنه تشکیلات مدیریتی، عائله ومکتبده تطبیق ایدیله‌ن تربیه اصوللرینك توحیدینی تأمین مقصدیله برصیرا قونفرانسلر ویردیرمکی دوشونمکده‌در.

فیشه‌ر (چه‌قوسلوواقیا) ـ مکتب و عائله موضوعنی مناقشه ایده‌رکن، بو خصوصده یاپیلان تجاربی عرض ایتمه‌مه مساعده‌کزی طلب ایده‌رم. بز بوراده ستودنتسکی چاسوپیس (Studentsky Casopis) عنوانیله برطلبه مجموعه‌سی نشر

ایدیبورز . بونك مماثلی یوغوسلاویبا وایتالیاده نشر اولونان مجموعه‌لرده کوردم .
بومجموعه « اورتا مکتب مجله‌لری » طرفندن نشر ایدیلمکده‌در . بو جمعیته معلملر ،
مکاتب عالیه طلبه‌سی ومعارفله علاقه‌دار سائر ذوات داخلدر . مجموعه‌نك غایه‌سی
طلبه مساعیسی‌ایله معلملر مساعیسی آراسنده برتشارك (Collaboration) حصوله
کتیرمکدر . اون بیك قادارطبعی اولان مجموعه، معلم‌ایله طلبه‌نك، عائله ایله مکتبك
آکلاشماسنه کوزه‌ل برواسطه تشکیل ایتمکده‌در . معلملر یازدقلری مقاله‌لرله
طلبه‌نك روحنه نفوذ ایتمك وطلبه ایراد ایتدکلری سؤاللرله معلملریله تحریراً تماسه
کلمك امکانی بولمقده‌درلر .

مکتبلرك مستقبل اصلاحاتی حقنده‌ده مجموعه قیمتدار فکرلر نشر ایتمکده‌در.
چونکه مکتبلرك استقبالده آلماسی لازم کله‌ن شکلی دوشونورکن بومکتبلرده‌تحصیل
ایتمش ویا ایتمکده بولونان کیمسه‌لرك مطالعه‌سنی آلمق موافق اولور . معارف
مسئله‌لرنده یالکیز قدم وسن موضوع بحث‌اولماز . مجموعه ، مکتب پروغراملرینك
نقصان‌براقدیغی معلوماتی اتمام، طلبه‌یه حیات عملیه ومسلك انتخابنده رهبرلك ایده‌ر.

مجموعه‌مزك صحیفه‌لری ، هرتورلو ، صنعت ، ادبیات، سیاست ، تیاترو وسائره
تلقیلرینه قوتلی اسباب موجبه‌یه مستند فکرلره آچیق ؛ فقط دەماغوژیك تحریکاته
قاپالیدر . مقاله‌لرك اوبژه کتیف اولماسنه اعتنا ایدیلمکده‌در .

(مجموعه‌نك پروپاغانداسی حقنده داها بر چوق سوزلر سویله‌نه‌کدن صوکرا
چه‌قوسلوواقیالی چیژه‌ك ، اسوه‌چلی له‌نه ، فرانسه‌لی فه‌ده‌ل سوز سویله‌دیلر.

اسوه‌ج مرخصی موسیو له‌نه Lene طلبه ابوینك معلملك ، عزلك
تحویل وبجایشنه مؤثر اولوب اولامایاجغنه دائر محق برسؤال صوردی. وقت دار
ومسئله نازك اولدیغندن بوحصوص مناقشه ایدیله‌مه‌دن قالدی . نهایت یینه له‌نه
طرفندن یازیلان قرار صورتی آز تعدیلاتله قبول اولوندی .

« قونغره ، تربیه خصوصنده مکتب وعائله‌نك مشترك مساعیسنه فوق‌العاده
طرفداردر . فقط عینی زمانده عائله‌لرك مکتبلرك تشکیلاتنه وتدریساتنه ومعلملرك
تعیین،تبدیل وترقیلرینه مؤثر اولماماسنی موافق بولمقده‌در . »

*
* *

اورتا مكتبلرده تربيهٔ اخلاقيه

۲۹ اغستوس . چارشانبا .

پراغده رهآل مكتبی معلملرندن پروفسور قليا Klima نك تربيهٔ اخلاقيه يه دائر راپوری قرائت اولوندی . خلاصهٔ مألی بروجه آتيدر :

« مكتبلرده بوتون فعاليتی اخلاقی غايه‌لره توجيه ايتمه‌ليدر . اكر مكتب تالی بر تربيهٔ اخلاقيه بحرانی كچيريورسه ، بونك سببی ، علم اخلاقك قيمتنك لايقيله آكلاشيلا مه‌ماسی ومكتبك وظيفه حسنی تنميه وتقويه ايده‌جك مؤثر اصوللری وواسطه‌لری استعمال ايتمه‌مه‌سيدر .

حرب عمومی ، يالكيز اقتصادی قيمتلری ده كيل ، اخلاقی قيمتلری‌ده ضياعه اوغراتدی . بوتون اجتماعی صنفلر ، آچ كوزلرنی سياسی ، مالی ، تجاری غايه‌لره ومادی منفعتلرك استحصالنه ديكمشلردر . جمعيتك بوتون اشتغالاتی بونلرك حصولنه چاليشمقدن عبارتدر . فقط انسان يالكيز اكمكله ياشاماز . روحك‌ده احتياجلری واردر . بشريتك بومعنوی احتياجاتنی ناصل تطمين ايتمك ممكندر ؟

بومسئله‌نك حلی ايچون مختلف تكليفلر سرد اولونويور : جنورده‌ده اجتماع ايده‌ن (تربيهٔ اخلاقيه قونغره‌سنده) ده‌نيلدی كه : « مادامكه ، انسان سياسی برموجوددر ، خود بينانه تمايللرنی أزمكه واجتماعی حسلرنی تنميه ايتمكه غيرت ايتمه‌ليدر . سعادت شخصيه‌يی ، عمومك منافع مشتركه‌سنه فدا ايتمك مفكوره‌سنی چه ملتی بويوك قومه‌نسكی دورنده اوكره‌ندی . اجداديمزدن بزه انتقال ايده‌ن بوفضائل انسانيه‌يی مكتبلرده طلبه‌مزه سه‌وديرمه‌لی‌يز . حريت فكريه وحب انسانيت اوغرنده شخصی فداكارلغه آليشه‌بيلمك ايچون سوق طبيعيلره واحتراصلره حاكم اولمانك لازم اولديغنی كنجلره اوكرتمه‌لی‌يز .

لايپسيغ دارالفنونی مدرسلرندن پاول بارت بوفكری شو دستورده خلاصه ايديور : « مربی‌نك وظيفه‌سی ، طلبه‌ده كندی نفسنه قارشی قوتلی براراده وجمعيته قارشی خيرخواهانه براراده حصوله كتيرمكه اوغراشمقدر . »

تربيهٔ اخلاقيه بوتون درسلره نفوذ ايتمكله برابر ، آيريجه براخلاق درسنك

[*] اوست طرفی يكرمی بشنجی صايفه‌ده‌در .

ویریله‌سنده‌ده لزوم واردر . شبهه‌سز ، معلم طلبه‌سنه اك مؤثر اخلاق درسنی اطوار وحركاتی واستقامتی سایه‌سنده‌ویریر . بونكله برابر اسباب آتیه‌دن ناشی مكتبلرده سیسته‌ماتیك اخلاق درسلرینه‌ده لزوم واردر :

۱ — تدریسات تالیه پروغراملری اختصاص معلوماتیله اوقادار یوكلودركه ، معلمك اخلاقی قیمتلر حقنده طلبه‌سیله قونوشمغه وقتی اولماز .

۲ — تحصیل سایه‌سنده طلبه وظائف اخلاقیه‌یه متعلق مفهوملری داها واضح آكلایابیله‌جكندن روحنده قیاس برتأثیر حصوله كلیر . ذكانك وقلبك شجاعتی ، حریت فكریه‌یی تقویه ایتدیكی كبی حریت اخلاقیه ایچون‌ده براستناد كاه تشكیل ایدر .

فقط محضا افكار سایه‌سنده أیی بروجدان ، قوتلی براراده یاراتمغه چالیشمانك قوم اوستنه بنا انشا ایتمكه بكزه‌دیكنی اونوتمایالم . افكار اخلاقیه‌نك حیاتده تطبیق ایدیله‌رك مشخص برشكل آلابیلمه‌سی واوصانچ ویریجی اخلاق كومزه‌لكندن عبارت قالماماسی ایچون تربیهٔ اخلاقیه‌یی « تربیهٔ مدنیه » éducation civique ایله‌قوتلندیرمك وجانلاندیرمق لازمدر .

ایلك تربیهٔ اخلاقیه عائله‌ده ویریلیر . عائله طرفندن أكیله‌ن فضائل اجتماعیه توخوملری مكتبده یه‌تیشدیریلیر . حیات عمومیه la vie publique نك اشكالی وهمشهریلرك تساندی la solidarité civique پرنسیپلری مكتبلرده تطبیق ایدیله‌ن مختاریت اداره autonomie scolaire طرزنده پك اعلا تقلید اولونه‌بیلیر . اكر چوجوقلر ، یوكسه‌ك برغایه‌نك حصولی ایچون كندی اختیارلریله عمومك اراده‌سنه اطاعت ایتمكه نفسلرینی آلیشدیریرلرسه ، استقبالده أیی وطنداش اولورلر . اسكی زماندن بری اجدادیمزی پك‌زیاده علاقه‌دارایتمش اولان دین مسئله‌سنی‌ده اخلاقدن آییرامایز . اخلاقی ، مه‌تافیزیك ومجرد فكرلره بوغمق ایسته‌مه‌دیكمز كبی دینی بحرانك ، اخلاقی بحران تولید ایتدیكی مراهقلق دورنده داخلی وخارجی رقیت وانقیاددن آزاده بروجدان‌ده حصوله كتیرمك‌ایسته‌یورز. حق وخیری تمیزه مقتدر قوتلی سجیه‌لر حصوله كتیرمكه چالیشیورز . » والحاصل :

۱ — بوتون صنفلرده اوقوتولاجق اخلاق درسلری سایه‌سنده طلبه ، فضائل اخلاقیه‌نك فردك حیات باطنیه‌سنه وبشریتك خیرینه خدمت خصوصنده‌كی اهمیتنی آكلامالیدر .

٢ — اورتامکتبلرده اوقوتولان بوتون درسلر طلبه‌ده حسیات انسانیه‌اویانماسنه یاردیم ایتمه‌لیدر .

*
* *

بوندن صوکرا فرانسه‌نك لیل لیسه‌سی معلملرندن موسیو فاوییه‌ر M. Faviers اوزون برراپور قرائت ایتدی .

خلاصهٔ مألی بروجه آتیدر :

مکتب تالینك مشروع واصیل بر طلب ودعواسی واردرکه ، اوده هرشیدن اول ناموسکار انسان یه‌تیشدیرمکدر. اویله ناموسکار انسانکه، او ، مختلف شعبات علومده کسب اختصاص ایتمش ، فقط معلومات مکتسبه‌سی موجودیت روحیه‌سنه نفوذ وتأثیردن خالی قالمش برعلامه اولماسین . کذا او ناموسکار انسان ، هرشیدن کمال ظرافت ولطافتله بحث ایتمه‌سنی بیله‌ن فقط سویله‌دکلرینی عمیقاً تفکر واجرادن محروم اولان بر زوپپه اولماسین !

حیات اخلاقیه‌نك وصف اساسیسی ؛ دینی وسائر تأثیرلردن آزاده بولونماسی مستقل وطوعی اولماسیدر . مستقل اخلاق پرنسیپنك غلبه‌سی ایچون فرانسه‌ده ١٨٥٠ سنه‌سندن ١٨٨٠ سنه‌سنه قدرچوق مجادله‌لراولدی. بوکون دعوا قازانیلمش کبیدر. (موسیو فاوییه‌ر ؛ مونته‌ن، رابه‌له ، پاسقال ، ماله‌برانش، وقانتك اخلاق حقنده‌کی تلقیلرینی خلاصه ایتدکدن صوکرا دوام ایتدی) : اکر اقوام ابتدائیه‌یی، مدنیتمزك الك ابتدائی شکللرینی مطالعه ایده‌جك اولورسه‌ق ، اوامر اخلاقیه‌نك اولا دینی برماهیتده اولدیغنی ، فقط بشریتك تدریجی تکاملی ایله بر عکس‌العمل حصوله کله‌رك افکار اخلاقیهٔ محضه‌نك ، اخلاقی اعتقادلرك ، دینی عبادتلره غلبه ایتدیکنی حتی بعض خصوصلرده تئولوژی‌یه مخالف جریانلر آلدیغنی کورورز .

فعل اخلاقی ، عقلك متمادی مراقبه‌سی آلتنده بولونمالیدر . برفعلك اخلاقی اولوب اولمادیغنی آکلامق ایچون برفکره توافق ایدوب ایتمه‌دیکنه باقمالیدر. بوده بزم یاشایان وایشله‌یه‌ن بنلکمز ، حال فعلده بولونان فکرلریمزدر . وظیفه‌مز ، کلمه‌نك معتاد معناسیله «اخلاق اوقوتمق» ده کیلدر. شوپنهاوئه‌ر دییورکه: « عالمه اخلاق درسی ویرمك ، خوشه کیده‌ن برشیدر. فقط اونی تأسیس ایتمك ، ایشته بو کوچدر.» اخلاقی برحیات یاشامق ایسه اوندن داها کوچدر. قوروسوزلرله تعلیمه اوغراشیلان اخلاق قاعده‌لرینك بوشلغنی آکلامغه آلیشمالی‌یز. اخلاقی قاعده‌لر اوکره‌نیلمش اولسه بیله ،

اونلری هر مشخص وقعه یه تطبیق ممکن اولماز . اخلاق صاحبی اولان بر کیمسه کندی درونندن کلهن قوتك سوقیله افعالنی تنظیم ایدهر . (بوندن صوکره موسیو فاوییهر فکر ، حس و اراده آراسنده‌کی مناسباتدن بونلرك افعال اخلاقیه‌نك تنظیمی خصوصنده‌کی اهمیتلرندن بحث ایتدی .)

اختیار مادموازل روصووا (اوقراینا) سیسته‌ماتیك اخلاق درسنك تعلیمندن اجتناب ایدیلمه‌سنی و چوجوقلرده محبت حسلرینك ، محیط اجتماعی‌یه قارشی علاقه و هیجان اویاندیریلماسنك کافی اولدیغنی سویله‌دی. اخلاقك سوزله آکلادیلامیه‌جغنی و بونك بر حس مسئله‌سی اولدیغنی و کنجلره آنجاق شعر ، ادبیات، صنایع نفیسه و حسن مثال سایه‌سنده ایيلك و کوزه‌للك تربیه‌سی ویریله‌بیله‌جکنی ادعا ایتدی .

روژیچقا (چه‌قوسلوواقیا) فرانسزجه بر راپور قرائت ایتدی . خلاصهٔ مآلی شودر :

« اخلاق نظری ایله اخلاق عملی‌یی بربرندن آییرمالیدر . مختلف اخلاق نظریه‌لرینك تنقید و ایضاحی ، بشریتك حیاتی اوزرینه بونلرك اجرا ایتدکاری تأثیرلرك تدقیقی باشقا؛ انسانك اطوار وحرکاتی تنظیمه یارایاجق اخلاق قاعده‌لرینك اوکره‌نیلمه‌سی ینه باشقادر .

مقایسه‌لی علم اخلاق l'ethique comparée دخی دهنیلهن علم آداب وعادات la science des mœurs اوروپا مکتبلرك یوکسه‌ك صنفلرنده مجبوری درس حالنده موجود اولمالی ویاخود فلسفه و تاریخ فلسفه درسلری آراسنه‌صیقیشدیریلمالیدر .

فقط اخلاق عملی (la morale normative) بویله‌ده‌کیلدر . اخلاق عملی ، مقدرات بشریه‌یه ، بشری حیاتك غایه‌سنه یاقیندن تعلق ایتمکله برابر ، بر دولتك بوتون افرادینه شامل بر اخلاق سیستمی وضع ایتمکه امکان یوقدر .

تاریخه باقاجق اولورسه‌ق کوروزرکه ، فلسفه‌ده نه‌قادار مه‌تافیزیك سیستملری ظهور ایتمشسه همان اوقادارده اخلاق مسلکلری میدانه کلمشدر . انسانك مقدراتنی نظر اعتباره آلمادن بر اخلاق سیستمی وضع ایتمك ایسته‌ینلری ــ تولستویك قیاسنه نظراً ــ کوکسز چیچکلری دیکمکه چالیشان چوجوقلرك ایشنه بکزه‌ته‌بیلیرز.

اکر حیات بشر حقنده هر کسك تلقیسی بربرینك عینی اولسه‌یدی ، مجبوری بر اخلاق عملی کندیلکندن تأسس ایده‌ردی . بو وحدت نه قادار شایان آرزو اولورسه اولسون ، یاشادیغمز شو زمانده کسب حقیقت ایتمه‌مشدر .

اخلاق حقندەکی قناعتلرك تخالفی غیرقابل مناقشەدر . بعضیلرینك اخلاقی قناعتلرینی ایچیتمەدن ابوین وشاکردانی معین براخلاق نظریەسنك قبولنە اجبار ایتمك، بوتون دەموقراتیك دولتلرك قبول ایتدکلری حریت وجدان اساسنە مخالفدر .

والحاصل :

١ — مکتبلردە شاکردلرە معین بر اخلاق سیستەمنی أمپوزە ایتمکە حریت وجدان مانعدر .

٢ — حسیات اخلاقیەیی جبراً دەکیل ، شعر ، صنایع نفیسە ، تاریخ وادبیات درسلرندن استفادە ایدەرك تلقینی واسطەلرلە اویاندیرمغە غیرت ایتمەلیدر .

٣ — لیسەلردە یاپیلان فلسفی تدریسات یالکز پسیقولوژی وفلسفەیە منحصر قالمامالی . فلسفە درسلری اثناسندە مختلف مورال سیستەملریدە بی طرف برنظرلە تدقیق ایدیلمەلیدر .

تونس لیسەسی معلمەلرندن Mlle Renauld ـ مکتبك غایەسی قوتلی ارادەصاحبی شخصیتلر یەتیشدیرمکدر . سجیەنك پك بویوك اهمیتی واردر . اخلاقی فضیلتلری آرامق ، محاکمە ایتمك وتصنیف ایتمك لازمدر . طلبەیی ، شخصی تشبثلریلە حقی وخیری آرایوب بولمغە آلیشدیرمالیدر . اخلاق درسی، دوغماتیك وقاتەشیزم شکلندە اولمامالی ، هر هانکی بر دینك عکسلریلە قاریشیق بولونمامالیدر . اخلاق درسی بر مەتافیزیك ویا خیر وشر حقندە تزیید معلوماتە خادم بردرس اولمامالی ، چوجوغك روحنە نفوذ ایتمەلیدر . بن کندی تجربەلریمە وطلبەمك اعترافلرینە استناداً سویلەیورم کە فرانسز پروغراملرندە مندرج اولان اخلاق ساعتلری هافتانك الك کوزەل درس ساعتی اولارق کچمکدەدر .

موسیو وایتس Veitz (چەقوسلوواقیا) ـ معلمك طلبەسی اوزرندە برنفوذ اخلاقی ومعنوی تأسیس ایتمەسی غایت مهمدر . بونفوذ اخلاقی سایەسندە اخلاقی فضیلتلرك نما بولابیلەجکی برهوا یاراتیلابیلیر . معلمك نفوذ معنویسنە حد ذاتندە تربیوی بر قیمتی حائز اولان تربیۀ فکریەدە انضمام ایدەر. اخلاق تربیەسی ایچون پروغرامدە ساعت تخصیصنە لزوم یوقدر . چوجوغك روحندەکی دەرین حسیات اخلاقیە منبعلرینی فورانە کتیرەجك فرصتلر تدریس اثناسندە کثرتلە وبعضاً غیرمنتظر اولارق ظهور ایدەر .

موسیو قوپ Cope فرانسه‌ده‌کی احوالدن بحثله شو یولده ایضاحات ویردی :

بزده‌دولت‌مکتبنك دوشمانلری بومکتبه (اللهسز مکتب école sans Dieu) دیبورلر. فقط بومکتب زورله اللهك علیهنده‌ده بولونماز . ومعلمك طلبه‌سنه اخلاق‌قانونلرینك بویوکلکنی طانیتماسنه هیچ بر مانع یوقدر . بو ، بوتون دنیانك قبول ایتمه‌سی لازم کله‌ن ایده‌آل برشکلدر . دین مکتبك أشیکنده توقف ایدر . فقط بوندن دولایی مکتب اخلاقی اهمال ایتمز .

*

بویولده برمدت‌دها مناقشات جریان‌ایتدکدن صوکرا بش آلتی کیشیلك برقومیسیون طرفندن قلمه آلنان « ارزو » قونغره‌جه تصویب ایدیلدی :

« ۱ — اخلاق تدریساتنك تشکیلاتنده حریت فکر وحریت وجدانه رعایت ایدیله‌جکدر .

۲ — اخلاق درسنه ویریله‌جك شکل هر نه اولورسه اولسون ، قونغره تالی تدریساتك حدذاتنده اخلاقی وتربیوی برقیمتی اولدیغنه قانعدر .

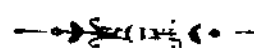
۳ — تدریس اخلاقی، خیری آرایوب بولمق خصوصنده چوجوقده تأمل‌ذاتی وتنقید قابلیتلرینی انکشاف ایتدیرمه‌لیدر .

٤ — یوکسك صنفلرك پروغراملرنده بر فلسفه درسی اوقوتوللی وبو درس روحیات ومنطقدن عبارت اولمایوب مه‌تافیزیك‌نظریه‌لرك واقکاراخلاقیه‌نك بی‌طرفانه تنقیدی تاریخنی احتوا ایتمه‌لیدر .

٥ — بو درس برفلسفه معلمی طرفندن تدریس ایدیله‌لیدر .

یوغوسلاویالی میترووویچ ، مکتبلرك آلقولیزم ایله مجادله‌یه اشتراکنی تکلیف ایتدی ، بوآرزو بلا مناقشه تصویب ایدیلدی.

قیزلرك تحصیلی

مادمازه‌ل روصووا (اوقراینا) — چه‌قوسلووا کیاده‌کی اورتا قیز مکتبلری حقنده بروجه آتی معلومات ویردی :

۱ — آلتی‌سنه‌لك ایلك قیز اورتا مکتبلری ۱۸٦۰ سنه‌سنده تأسیس ایدیلمش بالآخره آلتی سنه‌لك قیز لیسه‌لری آچیلمشدر . هرایکیسنك ده تحصیلی اورتا ارکك مکتبلرك تحصیلندن دوندر .

٢ — آوستریا حکومتی طرفندن اداره اولونان اورتا قیز مکتبلرینك یانی باشنده جهلر ملی غیرت وخصوصی اعانه ایله پروغرامی ارکك مکتبلرینه مشابه بر اورتا قیز مکتبی آچدیلر . جمهوریت دورنده بونلرك عددی تکثیر ایدیلدی .

٣ — ١٩١٨ سنه‌سندن بری مختلط تربیه اصولی تطبیق ایدیلمش وارکك مکتبلرینه قیزلرده قبول اولونمغه باشلامشدر . ٢٣ - ١٩٢٢ سنهٔ درسیه‌سنده ذکور مکتبلرینه دوام ایده‌ن قیزلرك مقداری ١٦,٠٠٠ وقیز مکتبلرینه دوام ایده‌نلرك مقداری ١٠,٠٠٠ ایدی . طوتولان ایستاتیستیقلرك ویردیکی موقت نتیجه‌یه کوره اورتا تحصیلی بیتیره‌ن قیزلرك اوچده ایکیسی تأهل ایتمکده‌در .

تحصیل کورمش برقادین ملتك حرثی ایچون قیمتلی برخزینه‌در . اونك رولی سویهٔ عمومیه‌یی وبالخاصه عائله‌نك سویهٔ اخلاقیه‌سنی یوکسلتمکدر . فقط قادین فعالیتی بوندن ماعدا بلدی ووطنی ایشلرده تشمیل ایده‌جك ، ملتلر آراسنده مناسباتك تنظیمنه خدمت ایده‌جك یکی اخلاقك تأسیسنه مشترکاً چالیشه‌جق ، بوتون ملتلرك عرفان ایله مجهز قادینلرینك مشترك چالیشمه‌سندن صلح عمومی دوغاجقدر .

چه‌قوسلوواقیا جمهوریتنك قیز وارکك تالی مکتبلرنده ٢٦٦ معلمه واردر . وظیفه ، معاش ، وسائر خصوصاتده تماماً ارکك معلملرله مساوی حقوقه مالکدرلر . وبالنظریه بونك بویله اولماسی ایجاب ایده‌ر . بر مکتبك اداره‌سی استثناءً برقادینه تودیع ایدلمکده‌در . وکالت تشکیلاتنده انات تحصیلی تمثیل ایده‌ن برقادین بیله یوقدر .

Mlle Gagnot (فرانسه) ـ چه‌قوسلوواقیاده‌کی کبی مساوات طلبنده بولوندی . قیز وارکك اورتا مکتبلرینك پروغراملرینك توحیدینی ، معلم ومعلمه‌لر آراسنده ساعات دروس ومعاش اعتباریله فرق یاپیلماماسنی طلب ایتدی .

Miss Forrest (انکلتره) ـ مادمازه‌ل غانیونك افکارینه اشتراك ایتدی .

*
* *

Mlle Valborg Otter والبورغ اوته‌ر (نوروچ) بروجه آتی تبلیغاتده بولوندی :

یکرمی سنه‌دن بری بزده قادین هردورلو حقوقه مالك اولدیغی کبی استعداد وقابلیتی اولان قادینلره بوتون مأموریتلر آچیقدر . اوتوز سنه‌دن بری اورتا ویوکسك مکتبلریمزده مختلط تربیه اصولی تطبیق ایدیلمکده اولدیغندن بوخصوصده بعض تجربه‌لره مالك اولدیغمزه قانعز .

هرنه‌قادار بویوك شهرلریمزده ارككـ وقیز چوجوقلری ایچین آیری آیری مكتبلر موجود ایسه‌ده بونلرك تشكیلاتی بربرینك عینیدر. بونلرك آراسنده بعض خصوصی مكتبلرده واردر. فقط بونلر اقتصادی اسبابدن دولایی كیتدكجه آزالمقده‌در.

تالی مكتبلریمز، اوچی برنجی دوره واوچی ایكنجی دوره اولمق اوزره آلتی صنفلیدر. بونلره یدی سنه‌لك ابتدائی‌یی (١٤ یاشنی) اكمال ایده‌ن طلبه قبول اولونور. بعض شهرلرده‌ده درت صنفلی اعدادیلر واردر. بونلره ابتدائی مكتبنك بشنجی صنفنی اكمال ایده‌نلر كیره‌ر. بونلر كیتدكجه آزالمقده‌در. ده‌موقراسی پرنسیپی بوتون وطن اولادینك یدی سنه‌دن عبارت اولان ایلك تحصیلی كورمه‌سنی ایجاب ایتدیرمكده‌در.

مختلط تحصیل اصولنك تطبیقنده برچوق معلملر أیی تجربه‌لر ایدینمشلردر. قیز وارككلرك قابلیتلری برآز متخالف اولمقله برابر مختلط مكتبلرده قیزلرك ذكا اعتباریله ارككلردن اصلا كری قالمادقلری بالتجربه ثابت اولمشدر.

قوئه دوقاسیونك اك بویوك فائده‌سی بلكه قیز واركك چوجوقلری آرقاداش كبی یاشامغه آلیشدیرماسیدر. قیزلرله اوغلانلرك مناسباتی عمومیتله ایدر. شكایتلره نادراً تصادف اولونور. تنفسلر اثناسنده اوغلانلر بربرلریله اوینایورلر، قیزلر ایسه كندیلرینه مخصوص ایشلرله مشغول اولویورلر. اورتامكتبك برنجی دوره‌سنك صوك صنفنده طلبه وطالبات جمعیتلر تشكیل ایتدكلرندن داها دوستانه كوروشمكه باشلارلر فقط بوصمیمیت نادراً flirt شكلنه كیره‌ر. هپ برلكده اوقویان قیزلر، استغنا وغرابت استعدادلرینی اونوتورلر؛ ارككلر ایسه خشونتلرینی تعدیل ایده‌رلر. بن شخصاً اوغلانلرك طبیعتنده مندمج اولان حمله (elan) وتشبثكارلق استعدادینی وقیزلرك لطافت ادا وحقیقی غیرتلرینی چوق تقدیر ایده‌رم.

تدریسات خصوصنده‌ده هرایكی جنسك بربرندن استفاده ایتدیكی كورولمشدر. تحریر وظیفه‌لرنده ارككلرك اسلوبی داها جدی وقطعی (energique) در. قیزلرك اسلوبی ایسه داها ظریف افاده‌لرله متمایزدر. محضا بوفرقی كوسترمك ومتقابلاً استفاده‌لر تأمین ایتمك ایچون برصنفده بولونان اركك وقیز چوجوقلرینه ایری آیری تحریر موضوعلری ویریلیر. هركس موضوعنی كندی استعدادینه كوره قلمه آلیر. بالاخره وظیفه‌لرك صنفده مناقشه‌سی اثناسنده قیز واركك چوجوقلرك وظیفه‌لرینك شایان دقت جهتلری ارائه اولونور.

بوسنده‌کی کنجلره ویریلن ریاضیه درسـلرنده ارککلرك قیزلره تفوق ایتدیکی ظن اولونمامقده‌در . فقط تاریخ درسلری اثناسـنده قیزلری وارککلری بربرندن آییرمق بلکه داهـا موافق اولور . چونکه قیزلرك اکثریسی سـیاسته، محاربات تفصیلاتیله علاقه‌دار کـورونمه‌یورلر . کنج قیزلر ، تاریخك صلحه متعلق مبحثیله وتاریخی شخصیتلرك حیاتلرینك تدقیقیله وقسماً صـنایع نفیسـه تاریخیله علاقه‌دار اولویورلر . حفظ صحت درسلرندن مطلوب اولان غایه‌نك حصولی ارزو ایدیلیورسه بودرسده ارکك وقیزلری بربرندن آییرمق ایجاب ایدر . تربیهٔ بدنیه وأل ایشلری درسلری اثناسنده‌ده قیزلرله اوغلانلر بربرندن آیریلقده‌در .

هرصنفده ، چوق دیمه‌یورم ، فقط برقاچ قیز بولونمقده‌درکه ، بونلر اوغلانلر قادار صحتلرینه اعتنا ایده‌رلر. کنج قیزلرك بودورده‌کی نمالرینه اهتمام لازمدر. صنفده براقق صـورتیله داها ضعیف قیزلرك عزت نفسنی جریحه‌دار ایتمه‌یه‌جك برشـکلده بونلرك برسـنه داها فضله تحصیل کورمه‌لری ایچون برچاره بولمـالیدر . متخصص طبیبلر ، شـاکردانك محافظهٔ صحتی نقطهٔ نظرندن قیزلرك برسنه داها فضـله تحصیله دوام ایتمه‌لرینه طرفدار کورونمکده‌درلر .

برنجی دوره صنفلرینك یاریسنی قیزلر تشکیل ایدر . ایکنجی دوره‌ده ایسـه قیزلرك مقداری اوچده بره اینر. بونلرده درسلرله چوقلق علاقه‌دار کورونمزلر؛ باشـقا نوع مکتبلرده تحصیله دوام امکانی اولمادیغندن ناشی ایکنجی دوره‌یه دوام ایده‌رلر .

بواسبابه مبنی وکنج قیزلرك صحتلرینك محافظه‌سی ایچون بعض ابوین ومعلملر ، لیسه ایکنجی دوره‌سنه کچه‌ن قیزلره مخصوص اولمق اوزره آیریجه قیز قولله‌ژلرینك تأسیسنه طرفدار اولمقده‌درلر. بومکتبلرده قیزلریمزك کندی جنسـلرینه مخصوص استعداد وذوقلری داها أیی انکشاف ایتدیره‌بیله‌جك برپروغرام تطبیق اولونابیلیر.

بوقیز قولله‌ژلرنده ال ایشلری ، دیکیش ونقشـه داها زیاده اهمیت ویریلمه‌لی ؛ ادارهٔ بیتیه درسلری ، کیمیا ، اقتصـاد واصول دفتری درسلریله برلشدیریلمه‌لیدر . حفظ صحیت وفیزیولوژی درسلری توحیدایدیلمه‌لی، خستالره اهتمام وچوجوق باقیمنه عائد معلومات بودرسلرك مفرداتنه ادخال ایدیلمه‌لیدر . مستقبل نسلی تربیه‌یه مدعو اولان کنج قیزلره برآزده روحیات معلوماتی ویرمه‌لیدر. اجتماعیات درسنك مفرداتی

قادینك جمعیت بشریه‌ده ایفـا ایده‌جکی وظیفـه‌یه کوره تثبیت ایدیله‌لیدر . صـنایع نفیسه تاریخنه متعلق معلومات ایسه أل ایشلری درسلرنده ویریله‌لیدر .

کنج قیزلری ریاضیات ، السنه تاریخ وجوغرافیـا معلوماتیله‌ده آیریجه تجهیز ایتمه‌لیدر .

کنج قیزلر ایچین آچیلاجق اولان بو قولله‌ژلر (ژیمنـازلر) اورتا مکتبـلرك برنجی دوره‌سی اوزرینه بنا اولونمالی . وذکر ایتدیکمز مبحثلر ودرسلر برنجی دوره‌ده مختصراً کورولمش بولونمالیدر . تاسیس ایدیله‌سی لازم کله‌ن بوقیز قولله‌ژلرینك مأذونلری دارالفنونلره کیره بیلمه‌لیدر . اولمادیغی تقدیرده مأذونلر متمم برامتحان ویره بیلمه‌لیدرلر . حکومتك بوپروژه‌یی قبول ایده‌جکنی امید ایدیبورز . معمافیه تکلیف ایدیله‌ن شـکلده قیز قولله‌ژلرینـك احداثی ، ایکنجی دوره‌ده‌ده قیزلرله ارککلرك برابرجه تحصیل کورمه‌لرینه برمانع تشکیل ایتمه‌یه‌جکدر .

مملکتمزده‌کی قادینلرك دیکر برارزوسی‌ده ، ال ایشلری ، ادارهٔ بیتیه ، خاستا باقیجیلق کبی درسلرك بوتون کنج قیزلر ایچون مجبوری اولماسیـدر . بودرسلر ، شهرمکتب ابتدائیلرینك اکثریسنك پروغراملرینه داخل اولمشدر . کوچوك شهرلرده وکویلرده‌ده یه‌تیشکین قیزلره وقادینلره بوقبیل درسلرك تدریسی ایچون تشـکیلات وجوده که‌تیریلمشدر . حکومت بومسئله ایله کیتدکجه داها فضله علاقه‌دار اولمقده‌در . قادینلریمزك تخمیناً یوزده دوقسانی أو ایشلریله وچوجوقلرینك تربیه‌سـیله مشغول اولمقده‌در .

بومشکل زمانلرده آننه وأو قادینی صفتیله بونلر ، جمعیته قارشی اولان وظیفه‌لرینی حسن ایفا ایتمکده‌درلر .

بین‌الملل مبادله

بومسئله وقتك دارلغی حسبیله اساسلی صورتده مناقشه ایدیله‌مه‌دی . آز سوره‌ن مذاکره‌لردن صوکرا برقراره منجر اولمادن قاپاندی .

برووده رهاوس (چه‌قوسلوواقیا) ـ قونغره‌یه اشتراك ایده‌ن مختلف مملکتلرده ، اجنبی معلملرك اقامتنی تسهیل ایده‌جك برتشکیلاتك وجوده که‌تیریله‌سنی وبونك ایچون مقتضی مبالغك معلملر جمعیتلرندن ، عائد اولدقلری حکومتلر طرفندن اعطاسی صورتیله ویا خصوصی اعانه‌لر واسطه‌سیله تأمین ایدیله‌سنی تکلیف ایتدی .

بەل‌تەت (فرانسه) برمملکتدن دیکر برمملکته سیاحته کیدەن معلملرك اقامتنه مخصوص اولمق اوزره « معلم یوردلرینك » وجوده کتیریلەسی مسئلەسیله قونغرەنك مشغول اولدیغنی وحتی اجنبی طلبه وابوینی ایچون‌ده یوردلر تأسیسی متصور اولدیغنی سویله‌دی . فقط بو تأسیساتی وجوده کتیرمك ایچون منابع وارداتك نەصورتله تأمین ایدیله‌جکنی دوشونمك لازم کلدیکنی ومختلف مملکتلرده معلم وطلبه مبادله‌سندن نەصورتله استفاده ایدیلدیکنی تحقیق ضمننده بر آنکەت آچیلماسنك موافق اولاجغنی بیان ایتدی .

واغەنەر (لوکسنبورغ) ـ بلچیقا ، فرانسه ولوکسنبورغ آراسنده بو ایش ایچون براتلافنامه امضاالاندیغنی وتطبیقاتنی دوشونمك اوزره‌ده بر قومیسیون تشکیل ایدیلدیکنی سویله‌دی .

مادمازەل غانیو (فرانسه) ـ قادین پروفسورلرك بو مسئله‌ایله مشغول اولدقلرینی وبرطرفدن International Federationt of University Women عنوانیله بر تشکیلاتك موجود اولدیغنی ، آمریقا ، انکلتره وایسوەچده ممالك اجنبیه‌ده سیاحت ایچون معلملردن بعضیلرینه تخصیصات ویرلدیکنی ذکر ایتدی .

وان لەد (بلچیقا) ـ حرب عمومیدن اول مختلف مملکتلرك مکتب طلبه‌سنی مبادله ایتمك اوزره un office d'échanges internationaux d'enfants . نامیله بر تشکیلاتك موجود اولدیغنی فقط حربك کورولتولری آراسنده اورتادن قالقدیغنی خاطرلاتدی وهیچ اولمازسه طلبه مبادله ایتمك ایستەیەنلرك آدرسلرینك بولەتن‌ده اعلانی صورتیله بو تشبثك احیاسنی تکلیف ایتدی .

La C.T.I.

برتو (فرانسه) ـ فرانسه‌ده معلم ، دوقتور ، آووقات ، محرر کبی مساعیٔ فکریه اربابنك
la Confédération des travailleurs intellectuels .
نامیله بربرلك وجوده کتیردکلرینی سویله‌دی . فکر ایشجیلرینك منافع مادیه ومعنویه‌سنی تأمین ومحافظه‌یه اوغراشان برلکك یوز اللی بیکی متجاوز اعضاسی وارمش . بو حرکت صوك زمانلرده فرانسه حدودلرندن دیشاری طاشمش و ٥ ـ ٦ نیسان ١٩٢٣ تاریخنده صوربون‌ده عقد اولونان قونغرەیه یدی ملت اشتراك ایتمش واون برملت مشاهد کوندرمشلردر . موسیو برتو مختلف مملکتلرده‌کی مساعیٔ فکریه

اربابنك برلكه داخل اولمق صورتيله صلح عمومينك تأسسنه چاليشمالرينى تكليف ايتدى . بوسوزلر آلقيشلاندى .

*
* *

قونغره‌نك قاپانماسى مقرر اولان پرشنبه كونى وقت أيچه ايلريله‌مشدى.

آرمازا (اسپانيا) ـ قونغره‌ده تمثيل اولونان مملكتلرك مكتبلرنده اسپانيولجه تدريس ايديله‌سى تكليف غريبنده بولوندى .

قلاوييه‌ر (فرانسه) ـ اسپانيولجه‌نك السنۀ جديده درسلرى ميانده فرانسز پروغراملرنده موجود اولديغنى سويله‌دى .

فه‌ره‌تى (ايتاليا) ـ صوڭ زمانده ايتاليانك اورتامكتبلرنده ياپيلان اصلاحات حقنده معلومات ويرمك ايسته‌دى. وقت مساعد اولماديغندن بونك برمقاله شكلنده مجموعه‌ده نشرينك موافق اوله‌جغى سويله‌ندى .

ختام

چه‌قوسلوواق معلملر جمعيتى رئيسى موسيو ژاقاوه‌تس برنطق ايراد ايده‌رك قونغره‌يى قاپادى .

ذيل

چه‌قوسلوواق معارفنه عائد مشاهده‌لر

معارف نظارتنه مربوط مطبعه‌نك زيارتى

٣ ايلول ١٩٢٣ پازارايرته‌سى .

موسيو استراقا ايله لكده اولجه اوستريالي‌لر زماننده - k. k. Schulbücherei Verlag عنوانى طاشييان و شيمدى چهچه Státní nakladatelství نامى ويريله‌ن مطبعه‌يى زيارت ايتدم . بومطبعه صرف مكتب كتابلرى طبع اولونمق اوزره داها ١٧٧٥ سنه‌سنده ايمپراطوريچه ماريياته‌ره‌زيا زماننده تأسيس ايديلمش ،

جمهوریتك اعلاننده‌ن صوكرا چه معارف نظارتنه مال ایدیلمشدر . مطبعهٔ عامره ماهیتنده دولت مطبعه‌سی یینه باشقادر .

مطبعه مدیرلرندن برذاتك لطف ایتدیكی معلوماتی بروجه آتی تلخیص ایدییورم :

تشكیلات : مطبعه ، اداری جهتدن مكاتب و حرث ملی نظارتنه مربوطدر. تجاری و تكنیك خصوصاتده استقلال تام صاحبیدر . مطبعه‌ده اوچ مدیر واردر:

١ — تجارت مدیری .

٢ — تكنیك مدیری (طبعخانه مدیری) .

٣ — علم ، ادبیات و تربیه شعبه‌سی مدیری .

مطبعه‌نك مجلس اداره‌سی بو اوچ مدیردن تشكل ایده‌ر . مدیرلر و مأمورلر معاشلرینی مؤسسه حاصلاتندن آلیرلر . ترقی و تقاعدلری مأمورین قانونه تابعدر . مطبعه درت بنانك صاحبیدر . برون Brno وبراتیسلاوا (Bratislava) ده برر شعبه‌سی واردر . شعبه‌لرله برابر مركزده ٢٨٨ مأمور مستخدمدركه ، بونلوك یوز یكرمدسی اداره مأموری و ١٦٨ ی تكنیك مأمورلر و مستخدملردر .

نشریات : بر كتاب طبع اولونه‌بیلمك ایچین مكاتب نظارتنك مساعده‌سنی استحصال لازمدر . كذا كتابلره موضوع فیئاتلری‌ده نظارت تفتیش و مراقبه ایده‌ر . مطبعه اكثریتله ابتدائی و رشدیلره مخصوص مكتب كتابلری و خلقك تنویر افكارینه و تعمیم معارفه خادم اثرلری نشر ایده‌ر . سورومی آز ، و طبعی بهالی اولان بعض كتابلرده بو مطبعه‌ده طبع اولونور . مثلا صاغیر و دیلسزلره و اعمالره مخصوص كتابلر بوقبیلدندر . كذا مطبعه‌ده آیریجه اسلوواق لسانیله الفبا نشر اولونمشدر .

تجارت : مطبعه ، اوجوز ونفیس كتابلر طبع ایده‌ر . نشریاتنك یوزده یكرمی بش قادارینی ، فقیر چوجوقلره توزیع ایدیلك اوزره مجاناً كونده‌ریر . صوك اوچ سنه ظرفنده مجاناً توزیع اولونمق اوزره ویریله‌ن كتابلرك اثمانی ٥,٨٢٠,٠٠٠ چه قورونی ایده‌ر .

كچه‌ن سنه‌نك یكون وارداتی اون آلتی میلیون قورونددن عبارتدر .

پراغ دارالمعلمینی زیارت

٤ ایلول ۱۹۲۳ صالی .

پراغ مکتبلرندن بر قاچنی زیارت ایده‌بیلمك مقصدیله سیاحتمی بر قاچ کون تمدید ایتدم . مع‌التأسف سنهٔ درسیه باشی اولمق مناسبتیله هنوز بوتون مکتبلر کشاد ایدیلمه‌مشدی . زیارتلره دارالمعلمیندن باشلادم . مکتب هنوز بوکون ایشه باشلامشدی . قید معامله‌لریله فضله مشغول اولان مکتبك اختیار مدیری چوق حسن قبول کوسته‌ردی . بنی تنویر ایچین کافی ساعت آییرابیلدی . مومی‌الیهك ویردیکی ایضاحاتی منت و شکرانله بروجه آتی قید ایدییورم :

« پراغ دارالمعلمیننك مدت درسیه‌سی دورت سنه‌دن عبارتدر . بورایه بورکر شوله‌یی (رشدیه‌یی) اکمال ایده‌نلر ویاخود ره‌آل‌شوله‌لرله کیمنازیوملرك اوچنجی و دوردنجی سنه‌لرندن کله‌نلر مسابقه ایله آلینیرلر . بو سنه مسابقه امتحاننه یوز آلتمش کیشی اشتراك ایتمش، تعلیماتنامه موجبنجه بونلردن یالکز قیرق کیشی آلنمشدر .

اورتا مکتب مأذونلرینی معلملك مسلکنه احضار ایتمك ایچین‌ده بر سنه‌لك بر قورص آچیلمشدر .

مسلك درسلرندن تربیه و روحیات ایکنجی سنه‌ده باشلار . فقط چوجوقلر هنوز فیزییولوژی کورمه‌دکلرندن درسلری آکلامقده مشکلات چکه‌رلر . بوکا بناءً دوردنجی سنه‌ده پسیقولوژی مباحثی بردفعه داها تکرار اولونور .

اوچنجی‌سنه‌نك برنجی سومسترنده منطق و دیداقتیك (اصول تدریس) باشلار و طلبه بر ساعت هوسپیتاسیون یاپار . یعنی سیرجی صفتیله ، تطبیقات معلملری طرفندن ویریله‌ن درسلرده حاضر بولونورلر . تربیه معلمی برابر بولونمغه مجبور ده‌کیلدر . متعاقب بردرسده تطبیقات معلمنك حضوریله ویریله‌ن درس مناقشه‌ایدیلیر .

اوچنجی سنه‌نك ایکنجی سومسترنده ابتدائی مکتبنده ویریله‌جك درسلرك اصول تدریسی باشلار . طلبه‌ده بوکا توفیقاً تطبیقات مکتبنده تدریس تجربه‌لرینه باشلاتدیریلیر .

دوردنجی سنه‌ده نظریاتدن : تربیه‌تاریخی، معارف تشکیلاتی، معارف قانونلری اوقوتولور . اوچنجی و دوردنجی سنه‌لرده کوستریلن مواد تکرار ایدیلیر .

تطبيقاته كلنجه : صوك صنف طلبه‌سی ، هافتاده يدی ويا دوقوز ساعت درس كورورلر . ويريله‌ن درسلرك مناقشه ساعتلری بوكا داخلدر . تطبيقات مكتبی بش صنفليدر. دارالمعلمين طلبه‌سی سكزر كيشيلك بش غروپه آيريليرلر و تطبيقات معلملرينك حضورنده چوجوقلره درس ويريرلر . تطبيقات درسيه ساعتلرينه بعضاً درسك عائد اولديغی دارالمعلمين معلمی دخی كيده‌ر. مكتبك مديری هافتاده بركره درسلرده بولونور. تطبيقات مكتبنده دارالمعلمين طلبه‌سنك ويرديكی درسلر ، آيری ساعتلرده اصول تدريس معلمنك رياستی آلتنده مناقشه ايديلير . تطبيقات معلملری خطالری قيد و اصول تدريس معلمنه عرض ايده‌رلر . بونلر مناقشه ساعتلرنده موضوع بحث اولور .

*
* *

بوندن صوكرا معلم مكتبی مديری ، دارالمعلمين قانوننك ١٨٨٦ سنه‌سنده ياپيلمش اولديغنی و ١٨٩٥ سنه‌سندن بری مأذونلرك تحصيل عالی طلب ايتمكده اولدقلرينی فقط دارالفنونك بونلری قبول ايتمه‌ديكنی ، بو يولده‌كی مجادلاتك دوام ايتديكنی تفصيلاً آكلاتدی .

*
* *

امتحانلر : دارالمعلمين تحصيلی ماتورا امتحانيله نهايت بولور . بو امتحان اوچ نوعدر :

١ — تحريری امتحان

٢ — شفاهی امتحان

٣ — تطبيقات درسيه امتحانی .

تحريری امتحان ، رياضيه تربيه ولسان (ادبيات) درسلرندن ياپيلير .

شفاهی امتحان ، تربيه ، لسان ، جوغرافيا ، تاريخ ، علوم طبيعيه ورياضيات درسلرندن ويريلير .

سنهٔ تدريسيه ظرفنده بردرسدن علی‌الاعلی نوط قازانان طلبه ، اودرسك امتحانندن استثنا ايديله‌بيلير . مع‌مافيه لااقل ايكی درسدن امتحان ويرمك مجبوريتی

واردر . امتحانه تابع طوتولاجق درسلری هیأت ممیزه رئیسی (مفتشی) ویا مکتب مدیری تعیین ایدەر .

شفاهی امتحانلر متعدد کونلره توزیع اولونماز . دورت ساعت ظرفنده هپسی برکونده اجرا ایدیلیر .

سنه ظرفنده تطبیقات درسندن علی‌الاعلی نوط آلانلر تطبیقات امتحانندن استثنا ایدیله‌بیلیر . بوخصوصی ، مکاتب نظارتندن کوندریلان ممیز (مفتش) ویا مکتب مدیری تعیین ایدەر .

مکتب مدیرندن بوایضاحاتی آلدقدن صوکرا برابرجه بنایی دولاشدق. بوراسی شهرك‌مرکزی اولمقله برابر اسکیدن برماناسترایمش. چکه چه‌ویره مکتبه‌بکزه‌تمشلر. مکتبك کوچوك بر باغچه‌سی وار. طلبه بوراده چیچك یه‌تیشدیرییورمش . فقط مجبوری دکل اختیاری ایمش .

مکتبك کمان ، ارغنون ، رسم ، حکمت وکیمیا درسلری ایچون آیری آیری قابینه‌لری واکثر درسخانه‌لره متصل برر معلم اوداسی واردی. تطبیقات مکتبنك دخی کندیسنه مخصوص برکتبخانه‌سی وآلات درسیه قولکسیونی موجوددی.

اوکله‌دن صوکرا تطبیقات مکتبنی کزدم . اولا برنجی صنفه کیردم . معلم اختیارجه ، تجربه‌لی ومتأنی . چوجوقلرده عمومیتله ته‌میز ، شن وجانلی ایدیلر . دارالمعلمینك اوچنجی صنفی دخی هوسپیتاسیون یاپییورلردی . یعنی تطبیقات‌معلمنك درسنی کورمکه کلمشلردی . اونلرده عمومیتله کنج دلیقانلیلر . . چه‌قوسلواقیاده‌اك مقتدر معلملری ، تطبیقات مکتبلرینه آلیورلرمش. بونلرك معاشلری‌ده دیکرابتدئی معلملرینك معاشلرندن فرقلیدر . تجربه دیده معلم پك‌طاتلی برادا واسلوبله عائله ومکتب حیاتنی مقایسه‌ایدییور وکوچوکلری مکتب‌حیاتنه آلیشدیرییوردی. اونلرك یارامازلقلرینه قیزمادی . هپ‌بردن سویله‌دیلر . اعتراض ایتمه‌دی . نتیجه‌ده معلمه برشی‌سویله‌مك وجواب ویرمك ایچون پارمق قالدیرمق اصولنی اوکره‌تدی. درسك ختامندن صوکرا معلم چوجوقلرك البسه‌لرینی کندیسی کیدیردی. چوجوقلرنی‌ایلك کون مکتبه کونده‌رمش اولان والده‌لر آقشام اوزری مکتب اوکنده‌کی سوقاقده

طوپلانمشـلردی . یاورولرینی قولندن طوتوب پراغك كورولتولی جاده‌لرنده قایب اولدیلر .

بوندن صـوكرا ایكنجی صنفده برقرائت درسنه كیردك . بورادەده چوجوقلر تعطیلدن صوكرا مكتب حیاتنه آلیشدیرییورلردی .

برمكتب ابتدائی‌یی زیارت

موسیو استراقا ایله برلكده (سەن آدالبەر) تسمیه اولنان محله‌ده قسم ابتدائی ورشدیدن مركب برمكتبی زیارت ایتدم . چه‌قوسلواقیاده‌اوبه‌چنا شقولانك Obecna Skolaیعنی مكتب ابتدائی‌نك مدت درسیه‌سی بش سنه‌در. آوستریانك فولقس شوله‌سی كبیدر . بونك اوزرینه اوچ صنف داها علاوه ایدیلمشـدركه ـ آشاغی یوقاری بزم اسكی رشدیه‌لره معادلدر . بونك اسمی‌ده اوبجانسقا شقولادر. آلمانجه بورگەرشوله مقابلیدر. زهیرمك‌ویردیكی ایضاحاته نظراً چه‌قوسلواقیانك كویلرنده وشهرلرنده سكز سنه‌لك تحصیل مجبوریتی تطبیق ایدیلمشدر .

كزدیكمز مكتب ۱۹۰۶ سنه‌سنده انشا ایدیلمش. بنانك ترتیباتی چوق موده‌رن فقط باغچه‌سی یوق .

ابتدائی‌نك ٤نجی صنفنده برقرائت درسنده بولوندم. معلمه قیرقلق. تقریری أیی، بطی وچوق مؤثر ، تدریس ایده‌جكی منظومه‌یی قرائتدن اول موضوعنی آكلاتدی وصوكرا كوزل برادا ایله اوقودی .

بعده برژیمناستیك درسنده بولوندم. قیزلرك بویلری اوله‌جه اولچولمش وصیراده موقعلری تعیین ایدلمش. ویریلەن امر اوزرینه هپسی مكمل صیرا اولدیلر. طالباتدن بعضلرینك خصوصی ژیمناستیك البسه‌سی وآیاق قابلری‌واردی. بعضلری‌ده ژیمناستیك خانه‌ده یالین آیاقدی .

بربربر یورودیلر ، ایكیشر وصوكرا دوردر اولدیلر. ایسوەج ژیمناستیكنه‌یاقین ادمانلر یاپدیلر . بوادمانلری ژیمناستیك وریتمیك دانسلر تعقیب ایتدی .

چه ژیمناستیكی ۱۸٦٦ سنه‌سـنده صـوقوللر (مشهور ژیمناستیك جمیتلری) طرفندن تأسیس ایدیلمش وبوژیمناستیكه كندیلرینه مخصوص موزون حركتلر (ریتملر) قاریشدیریلمشدر .

طباخت درسخانه‌سـنده برطرفده نظری معلومات ویرمك اوزره برسیاه

مکتبك آلت قاتده‌کی بانیو ترتیباتی‌ده مکملدی؛ طالباتك صویونماسنه مخصوص محللر تفریق ایدیلمش ، صیجاق وصوئوق دوش محللری یاپیلمشدی .

پراغ دارالمعلماتنی زیارت

Zensky ucitelsky ustav

دارالمعمات ، شهرك موزه‌لرینه ودارالفنونه یاقین‌برمحلنده وأیجه بربنا داخلنده تاسیس ایدلمشدر . هنوز تدریسات باشـلامادیغی ایچین مدیردن دارالمعلمات حقنده بعض‌معلومات اخذیله اکتفابه مجبور اولدم. دارالمعلماتك مدت‌درسیه‌سی دارالمعلمینده اولدیغی کبی دورت سنه‌در .

مدیرك ویردیکی ایضاحاته کوره مکتبك پروغرامی بروجه‌آتیدر :

درسلر	صنف ۱	صنف ۲	صنف ۳	صنف ۴	یکون
علوم دینیه	۱	اختیاری	اختیاری	اختیاری	۱
علم تربیه	—	۳	۳	۳	۹
تطبیقات درسیه	—	—	٥	۷	۱۲
لسان	٤	٤	٤	٤	۱٦
جوغرافیا	۲	۲	۲	۱	۷
تاریخ	۲	۲	۲	۱	۷
حساب وهندسه	۳	۳	۲	۱	۹
تاریخ طبیعی	۲	۲	۱	۱	٦
خط	۱	—	—	—	۱
رسم	۲	۲	۲	۱	۷
موسیقی	۲	۲	۲	۲	۸
ال ایشلری	۲	۲	۲	۲	۸
ژیمناستیك	۲	۲	۲	۲	۸
آلمانجه (مجبوری)	۳	۳	۳	۳	۱۲
یکون	۲٦	۲۷	۳۰	۲۸	۱۱۱

بوندن ماعدا کان ال ایشلری و مکتبك بولوندیغی محیطده قونوشولان اجنبی لسانی کبی اختیاری درسلرده واردر .

دارالمعلماتده مسلك درسلری شوصورتله تدریس ایدلمکده ایمش :

نظریات :

۲ نجی صنفده روحیات .

۳ نجی « اصول تدریس .

٤ نجی « تربیه تاریخی ومعارف تشکیلاتی .

تطبیقات درسیه :

۳ نجی صنفده هوسپیتاسیون یاپیلیر . یعنی طالبات تطبیقات معلملری طرفندن ویریلەن درسلری سیر ایدەرلر . بونلر مناسب ساعتلرده مناقشه ایدیلیر .

٤ نجی صنفده دارالمعلمات صوك صنف طالباتی بالذات درس ویرمکه باشلار . ایلك درسلر برچاریك ساعت وصوكرا یاریم ساعت سورەر .

مکتبده قیز لیسەلرندن مأذون اولان خانملری یەتیشدیرمك اوزره آیریجه برسنەلك پەداغوژی واصول تدریس قورصی آچیلمشدر .

ال ایشلری وادارۂ بیتیه دارالمعلماتی

مکتبلرده أو ایشلرینی تدریس ایدەجك معلملر (ucitelky domacich nauk) یەتیشدیرمك اوزره ایکی سنەلك برمکتب آچیلمشدر .

قبول شرائطی

۱ — ۱۷ یاشنی اکمال ایتمش بولونمق .

۲ — صحت بدنیه وروحیەیه صاحب اولمق .

۳ — بورگەرشولەیی اکمالدن صوکرا ایکی سنه قیز صنایع مکتبنه دوام ایتمش بولونمق .

مکتبه ، بوشرائطی حائز بوسنه یوزکیشی مراجعت ایتمش . بونلردن یالکیز اوتوزی مسابقه ایله تفریق اولوناجقدر .

أل ايشلری وادارهٔ بيتيه دارالمعلماتنك پروغرامی :

درسلرك اسملری	برنجی صنف	ایکنجی صنف
علم تربيه	٣	٤
لسان	٢	٢
حساب	٢	٢
معلومات مدنيه	٢	
حفظ صحت	٢	
اجتماعيات		٢
دوقوماجيلق	٢	
تربيهٔ بدنيه	٢	٢
موسيقی	١	١
رسم	٥	٤
ال ايشلری واصولی	١	
قادين ال ايشلری	٧	١٠
أو ادارهسی، تطبيقاتی، چاماشير	٢	
طباحت	٤	٦
	٣٥	٣٣

آنا مكتبی و آنا دارالمعلماتی

Ustav ku vzdelani pestounek

دارالمعلماته ملحق بر آنا دارالمعلماتی ايله برده آنا مكتبی موجوددر . قبول شرائطی :

١ — اون آلتی ياشنی اكمال ايتمش بولونمق .

٢ — اوصاف بدنيه‌يی حائز اولمق .

٣ — بوركمر شوله‌يی اكمال ايتمش بولونمق .

٤ — ال ایشلرنده مهارتی اولمق .

٥ — سسی کوزه‌ل و موسیقی‌یه استعدادی بولونمق .

آنا دارالمعلماتنك پروغرامی :

درسلر	برنجی صنف	ایکنجی صنف
معلومات دینیه	١	١
علم تربیه	٢	٢
آنا مکتبی علمی	١	١
آنا مکتبی تطبیقاتی	٦	٦
لسان	٣	٣
اشیا درسی	٢	٢
رسم و موده‌ل	٢	٢
چوجوق باغچه‌لری اشتغالاتی کاغد کسمك	٢	٢
قیزلره مخصوص ال ایشلری	٢	٢
موسیقی	٢	٢
تربیهٔ بدنیه	٢	٢
یکون	٢٥	٢٥

بو اوچ نوع دارالمعلمات بر مدیرك اداره‌سی آلتنده‌در . هر اوچی‌ده نهاری اولدیغندن جمله‌سنك براداره آلتنده توحیدی قابل اولمقده‌در .

معارف نظارتی کتبخانه‌سی

محترم دوستم استراقا Straka، ذکی مسعود بکله برلکده بنی متعدد دفعه‌لر خانه‌سنه دعوت ایتدی . اولجه شرق لسانلرندن عربجه و تورکجه‌یه‌ده صراق صاردیرمش . حرفلری طانیوردی . فقط آصل اشتغال ایتدیکی موضوع سانسقریت لسانی‌ایدی . صرامی لازم کلهن امتحانلری ویروب دارالفنونه معلم اولمقدی . بعض متنلری تدقیق مقصدیله بالآخره پارسه بر سیاحت اجرا ایتدی . کندیسنی متعدد دفعه‌لر معارف نظارتنده‌کی دائرهٔ رسمیه‌سنده زیارت ایتدم . ویردیکی ایضاحاتی شکرانله قید ایدییورم:

١٩٢١ سنه‌سنده معارف نظارتی داخلنده بر کتبخانه تأسیس ایدیلمش .ر . مقصد

مأسيسى ، علمى واداری اثرلری تدارك ايدەرك نظارت مامورلرينه مراجعت ومطالعه خصوصنده تسهيلات كوستەرمكدر . (هر بر نظارتده مأمورلره مخصوص بر ەر كتبخانه واردر .)

نظارت كتبخانەسنده جمع ايديلەن آثار بروجه آتيدر :

١ — معارف قانونلری ، نظامنامەلری وتعليماتنامەلری .

٢ — ديكر نظارتلرك ورسمى مقاملرك نشرياتى .

٣ — اجنبى مملكتلرك معارفه عائد قانونلری ، نظامنامەلری ، تعليماتنامەلری وسائر نشرياتى .

٤ — موقوت مجموعه قولكسيونلری (تقريباً دورت يوز مجموعه قولكسيونى) .

٥ — معارف نظارتنك معاونتيله نشر ايديلەن كتابلر .

٦ — بوتون مكتب كتابلری .

كتبخانەده شيمدی يه قادار طوپلانان كتابلرك عددی آلتى بيك قادار در .

آلمانجه Handbibliothek دەنيلەن و رؤسای مأمورينك هر زمان مراجعت ايتمەسى لازم كلەن آثار تدارك ايديلمش وكنديلرينه مخصوص اداره اودالرينه قونولمشدر .

هر بر مأمورك كتبخانەدن نه صورتله استفاده ايدەبيلەجكنه دائر بر تعليماتنامه ياپيلمشدر . كتبخانەده جمع ايديلەن آثارك باشليجه ايكى تورلو قاتالوغى ياپيلمشدر : برنجيسى ؛ Namens = Katalog در . يعنى مؤلفلرك اسملرينه نظراً ترتيب ايديلمشدر .

ايكنجيسى ؛ Systematischer Katalog در . يعنى كتبخانه موجودينك علوم ومباحثه كوره تصنيفندن حصوله كلمشدر .

نظارت كتبخانەسى ، كمال اهميتله مكتب كتابلرينك قولكسيونى طوپلار . مكتبلرده تدريس ايديلەن كتابلرك معارف نظارتى طرفندن قبول وتصديق ايديلمەسى ضروريدر . مؤلف كتابى طبع ايتديردكدن صوكرا مكتبلره قبول اولونمق اوزره معارف نظارتنه عرض ايدەر . نظارته مربوط مطبعەده طبع اولوناجق آثار ايچون استثناءً مسوده قبول اولونور . بو خصوص مطبعەنك بر امتيازيدر .

مسوده ويا كتاب نظارته ويريلدكدن صوكرا تدقيق اولونمق اوزره بر ويا برقاچ متخصصه حواله اولونور ، متخصصلره نظارت بر اجرت تدقيق ويرير . مؤلف و طابعلر كتابك كيمه حواله اولونديغنى بيلمەزلر .

کتابك متنی ، قبول ویارد اولونور . قبول اولونمش ایسه ، کتابك فیئاتی حقنده برمضبطه یاپیلیر . اسعار تخالف ایده رسه ، طابعلر ترتیب ، طبع وتجلید مصرفلرینی نظارته بیلدیره رك فیئاتك تبدیلنی ایسته یه بیلیرلر . نظارته بربیاننامه ویره رك شوقادار فورمادن عبارت رسملی ویارسمسز اولان فلان کتابك شو قادار نسخه سنك طبعی شوقادار ایدییوردییه حساب ویریرلر . بیاننامه ده کی حسابلر ایجابنده تجارت وکالتی طرفندن قونترول ایدیلیر .

برکتاب مکتبلره قبول اولوندقدن صوکرا ، کتابك ومؤلفك اسمی ، فیئاتی نظارت مجموعه سنده اعلان اولونور وقبول اولونان کتابك اوزرینه وکالت مضبطه سنك تاریخی ونومروسی درج اولونور .

اورتا تدریسات

اورتا تدریسات مکتبلری چه قوسلوواقیاده مکمل صورتده انکشاف ایتمشدر . آلامانیا وآوستریاده کی تشکیلاته مشابه برشکل آلمشدر .

اورتاتدریسات مکتبلرینه علی العموم اوبه چنا شقولایی یعنی بش سنه لك ابتدائیی اکمال ایده نلر لسان وحسابدن امتحان ایدیله رك آلینیر . اون یاشنی اکمال ایتمش بولونق وامتحانده موفق اولمق شرطیله دها آشاغی صنفلردن ده طلبه آلینه بیلیر .

چوقوسلوواقیاده اورتا مکتبلر آلمانیاده اولدیغی کبی ایچه تنوع ایتمشدر .

کیمنازییوم

ألك اسکی شکل قلاسیك ژیمنازدر . مدت درسیه سی سکز سنه در . بوکادورت وبش سنه لك بر تحصیل ابتدائی تقدم ایتدیکنه نظراً ایلك مکتبله برلکده اورتا مکتبك مدت درسیه سی ١٢ ویا ١٣ سنه ایده ر . قلاسیق لسانلردن لاتینجه ژیمنازك برنجی سنه سنده ویونانجه اوچنجی سنه سنده باشلار . مملکتده قونوشولان براجنبی لسانی هر صنفده تدریس ایدیلیر . فقط اختیاریدر . مکتبی اکمال ایده ن طلبه ماتورا (باقالوره آ) امتحانی ویریر . بو امتحانده موفق اولانلر دارالفنونه دخول حقنی اکتساب ایده رلر . فقط مهندس مکتب عالیسنه کیرمك کوچدر .

كيمنازيومك پروغرامی بروجه آتيدر :

درسلر	صنف ١	صنف ٢	صنف ٣	صنف ٤	صنف ٥	صنف ٦	صنف ٧	صنف ٨	يكون
علوم دينيه	٢	٢	٢	١	١	–	–	–	٨
لسان تدريس (ملی)	٥	٤	٣	٣	٣	٤	٣	٤	٢٩
لاتينجه	٦	٦	٦	٦	٥	٦	٥	٥	٤٥
يونانجه	–	–	٥	٤	٥	٥	٤	٥	٢٨
تاريخ	–	٢	٢	٢	٣	٣	٣	٤ (تاريخ و جوغرافيا)	١٩
جوغرافيا	٢	٢	٢	٢	٢	٢	٢		١٤
رياضيات	٤	٣	٣	٣	٣	٣	٣	٢	٢٤
تاريخ طبيعى	٢	٢	–	٢ (تاريخ طبيعى و كيميا)	٢	٢	٢	٢	١٢
كيميا	–	–	–		٢	٢	–	–	٦
حكمت	–	–	٢	٢	–	–	٤	٤	١٢
فلسفه	–	–	–	–	–	–	٢	٢	٤
رسم	٣	٣	٢	٢	–	–	–	–	١٠
خط	١	–	–	–	–	–	–	–	١
ژيمناستيك	٢	٢	٢	٢	٢	٢	٢	٢	١٦
اجنبی لسانی	٣	٤	٣	٣	٣	٣	٢	٢	٢٣
يكون	٣٠	٣٠	٣٢	٣٢	٣١	٣٢	٣٢	٣٢	٢٥١

ره آل كيمنازيوم

Realgymnasium

كذلك بش سنه‌لك ابتدائی تحصيله استناد ايدر. مدت تحصيليه‌سی كيمنازيومده اولديغی كبی سكز سنه‌در . لاتينجه داها برنجی سنه‌دن باشلار كيمنازيومده اوچنجی سنه‌ده باشلايان يونانجه يرينه فرانسزجه ويا انكليزجه كبی برلسان اجنبی اقامه ايديلمشدر . مع‌مافيه تدريس لساندن (چهچه‌دن) ماعدا بر اجنبی لسانی مثلا يرينه كوره آلامانجه ويا ماجارجه‌ده اختياريدر

دروسلر	صنف ١	صنف ٢	صنف ٣	صنف ٤	صنف ٥	صنف ٦	صنف ٧	صنف ٨	يكون
علوم دينيه	٢	٢	٢	١	١	–	–	–	٨
تدريس لسانى	٥	٤	٣	٣	٣	٤	٣	٤	٢٩
لاتينجه	٦	٦	٦	٦	٦	٥	٤	٦	٤٥
فرانسزجه ويا انكليزجه	–	–	٤	٤	٥	٤	٣	٣	٢٣
تاريخ	–	٢	٢	٢	٣	٣	٣	٤ }	١٩
جوغرافيا	٢	٢	٢	٢	٢	٢	٢		١٤
رياضيات	٤	٣	٣	٣	٣	٣	٣	٢	٢٤
تاريخ طبيعى	٢	٢	–	٢ }	٢	٢	٢	٢	١٢
كيميا	–	–	–		٢	٢	–	–	٦
حكمت	–	–	٢	٢	–	–	٤	٤	١٢
هندسهٔ رسميه	–	–	–	–	–	٢	٢	١	٥
فلسفه	–	–	–	–	–	–	٢	٢	٤
رسم	٣	٣	٢	٢	–	–	–	–	١٠
خط	١	–	–	–	–	–	–	–	١
ژيمناستيك	٢	٢	٢	٢	٢	٢	٢	٢	١٦
اجنبى لسانى	٣	٤	٣	٣	٣	٣	٢	٢	٢٣
يكون	٣٠	٣٠	٣١	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢	٣٢	٢٥١

ره آلقا

عملى احتياجاته توافق ايتمك اوزره قلاسيك مكتبلرك يانى باشنده « ره آلقا » نامى ويريلن ايكى دوره‌يه منقسم آلتى سنه‌لك اعداديلر آچيلمش . بالاخره بونلره بر صنف داها علاوه ايديله‌رك اورتامكتبلر عدادينه ادخال ايديلمشدر . ره‌آل مكتبلرينى اكمال ايده‌ن طلبه بر «ماتورا امتحانى ويردكدن صوكرا عالى مهندس وصنايع مكتبلرييه دخول حقنى قازانيرلر . كيميازييوملر دوغرودن دوغرويه حكومتك مراقبه‌سى آلتنده‌در . ١٨٦٧ سنه‌سنده تأسيس ايديله‌ن ره آلقالرك پروغراملرينك

واداره‌لرینك تنظیمی عائد اولدقلری ایالتلره براقیلدیغیندن پروغراملرده سنه‌ده آز چوق تخالف حصوله کلمشدر . ره‌آلقالرك بوکونکی پروغرامی بروجه آتیدر :

درسلر	صنف ۱	صنف ۲	صنف ۳	صنف ٤	صنف ٥	صنف ٦	صنف ۷	یکون
علوم دینیه	۲	۲	۲	۱	۱	–	–	۸
آنا لسانی	٦	٤	٤	۳	٤	۳	٤	۲۸
فرانسزجه	–	٤	٤	٤	٤	۳	۳	۲۲
تاریخ	۲	۲	۲	۳	۳	۲	۳	۱۷
جوغرافیا	۲	۲	۲	۲	۲	۲	–	۱۲
ریاضیات	٤	۳	۳	٤	٤	٤	٥	۲۷
تاریخ طبیعی	۲	۲	–	۳ }	۲	۳	۳	۱۲
کیمیا	–	–	–		۳	۳	–	۹
فیزیك	–	–	۳	۲	–	٤	٤	۱۳
هندسهٔ رسمیه ورسم خطی	–	۲	۲	۳	۳	۳	۳(۲)	۱٦(۱٥)
فلسفه	–	–	–	–	–	–	۲	۲
رسم	٤	٤	٤	۳	۳	۲	۳	۲۳
خط	۱	–	–	–	–	–	–	۱
ژیمناستیك	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۱٤
دیکر برلسان	٤	٤	۳	۳	۳	۳	۳–۲	۲۳–۲۲
یکون	۲۹	۳۱	۳۱	۳۳	۳٤	۳٤	۳٤	۲۲٦

قیز لیسه‌لری

چهلرك ایلك قیز اعدادیلری ۱۸٦۰ سنه‌سنده (پیشه‌ك) وصوکرا ۱۸٦۳ سنه‌سنده (پراغ) شهرلرنده تأسیس ایدلمش ۱۸۹۰ سنه‌سنده « مینه‌روا » جمعیتی طرفندن پراغده برقیزژیمنازی تأسیس ایدیلمش. ۱۹۰۰ سنه‌سنده ایسه اورتا تحصیل کورمك ایسته‌یه‌ن قیزلرك احتیاجاتنه تقابل ایتمك اوزره آلتی سنه‌لك قیز لیسه‌لری

درسلر	صنف ١	صنف ٢	صنف ٣	صنف ٤	صنف ٥	صنف ٦	یکون
علوم دینیه	٢	٢	٢	١	–	–	٧
چه لسانی	٥	٥	٥	٤	٥	٥	٢٩
فرانسزجه	–	–	٥	٤	٤	٣	١٦
تاریخ	٢	٢	٢	٣	٢	٣	١٤
جوغرافیا	٢	٢	٢	٢	٢	١	١١
ریاضیات	٤	٣	٣	٣	٣	٣	١٩
تاریخ طبیعی	٢	٢	–	٣	٢	٢	٨
کیمیا	–	–	–		٢	٢	٧
حکمت طبیعیه	–	–	٢	٢	٢	٢	٨
علم تربیه	–	–	–	–	–	٢	٢
رسم ورسم خطی	٣	٤	٢	٢	٢	٢	١٥
خط	١	–	–	–	–	–	١
ژیمناستیك	٢	٢	٢	٢	٢	٢	١٢
دیکر برلسان اجنبی	٤	٤	٣	٣	٣	٣	٢٠
یکون	٢٧	٢٦	٢٨	٢٩	٢٩	٣٠	١٦٩

بر رەفورم شولەیی زیارت

٥ ایلول چارشانبا :

بوتون اوروپاده اولدیغی کبی چەقوسلواقیا مکاتب تالیەسندەدە السنهٔ قدیمه ایله السنهٔ جدیدەیه ، علوم ادبیه ایله فنونه تخصیص ایدیلەجك ساعتلر و بوکا کورەتعین ایدەجك مکتبلرك نوعلری حقنده سنەلردن بری اوزون مناقشەلر جریان ایتمکدەدر.

بو خصوصده قطعی بر قرار ویرمزدن اول مختلف سیستملری بر قاچ مکتب تالیده تطبیق ایدەرك تجربەلر یاپیورمشـلر . تطبیقـاتك ویرەجکی نتـایجه کوره پروغراملردە وتشکیلاتده تعدیلات اجرا ایدیلەجکمش .

ایشته بو کون (قارلین) ده بر رەفورم شولەیی زیارت ایتدك . دیکرژیمناز . لرده فرانسزجەاوچنجیدن باشلادیغی حالده بورادەبرنجیدن اعتبارآجبوری یاپیلمشدر.

مکتبك شعبه‌لرله برلکده اون سکز صنفنده ٣٥ معلم و ٦٤٠ طلبه وارمش . قوئه‌دوقاسیون تطبیق اولونیور . یالکیز قیزلردن مرکب آیری برصنف‌ده‌وارمش.

ایکنجی‌صنفده موسیوژاقاوه‌تس‌طرفندن‌ویریلن برفرانسزجه‌درسنده بولوندق. صنفده قیرق طلبه وار : سکزی قیز ، اوتوز ایکیسی ارکك . قیزلر اوك صیرالرده ایکیشر ایکیشر اوطورویورلر . تنفس اثناسنده‌ده قیزلرك قیزلرله و اوغلانلرك بر برلریله گزدکلری و قونوشدقلری نظر دقتی جلب ایدییوردی . مکتبك بر قسمی جوارده دیکر بر بنایه یرلشمش . اودالر درسخانه ایچون اُلویریشلی ، فقط اولجه زیارت ایتدیکم ابتدائی مکتبی کبی بونك‌ده باغچه‌سی یوق . طلبه تنفسلرده دار قوریدورلرده دولاشییور . چوجوقلرك فرانسزجه معلوماتلری اَیی، فقط تلفظلری عمومیتله فنا !

دوردنجی صنفده دیکر برمعلم طرفندن ویریله‌ن فرانسزجه درسنه کیردك. معلم کچه‌ن سنه‌کی درسلری‌تکرار ایدییوردی .اونلره لافونته‌نك‌زهرلی آرمودحکایه‌سنی آکلاتدی . چوجوقلر ایکی سنه‌دن‌بری فرانسزجه اوقویورلرمش . معلمك تلفظی آیی وقیصا زمانه نسبتله موفقیتی زیاده ایدی .

بو مکتبده پرنسیب اوله‌رق قبول ایدیلمش: فرانسزجه کبی درسلری تدریس ایده‌ن معلملر ، هر سنه طلبه‌سیله برلکده صنفدن صنفه ترفیع ایدییورلرمش .

معلملرك آلتیسی Prof ad Personam در. صورت دائمه‌ده تعیین ایدیلمشلردر. رتبه‌سی و ترقیسی واردر . بونوع معلملر صورت دائمه‌ده‌بر مکتبه مربوطده‌کیلدر. نظارت‌لزومنده اونلری باشقا برمکتبه‌کوندره‌بیلیر. معلملرك باشقا مکتبلرده ایشلری یوقدر . ره‌آلیستلر (فن معلملری) هافتاده یکرمی ساعت فیلولوغلر ١٧ ساعت قادار درس اوقوتورلر . کندیلرینه فضله ساعت تحمیل ایدیلدیکی تقدیرده آیریجه منظم تخصیصات آلیرلر . هافتاده برساعت فضله درس ایچون سنوی ٥٠٠ ـ ٦٠٠ قرون اجرت ویریلیر .

طلبه‌سی قالابالق اولمایان مکتبلرده مدیر هافتاده سکز ساعت درس اوقوتمغه مجبوردر . صنفلر تکثر ایدنجه مدیر درس ویرمه‌یه بیلیر .

مکتبده ال ایشلری‌ده مجبوریدر.طلبه طرفندن یاپیلان ایشلر مکتب‌سرکیسنده تشهیر ایدیلمشدی . کیمیا تطبیقاتی شیمدی اختیاری ایمش . کیمیا خانه‌ده چالیشمق ایسته‌یه‌ن هرطلبه سنه باشنده سکسان قرون اجرت تأدیه ایدمر و هافتاده ایکی

كون اوكلەدن صوكرا چاليشه بيليرمش . ايلريده آچيلاجق (رەفورم صنفلرده) كيميا تطبيقاتى مجبورى اولاجقمش .

كوستردكلرى حسن قبول و اثر نزا كتدن دولايى مديره و معلملره تشكر ايدوب آيرلدق .

رەآل كيمنازيومى زيارت

ينه پراغ جوارنده ليبەنده بر رەآل كيمنازيومى زيارت ايتدك . اوكلەدن صوكرا مكتب تعطيل اولديغندن تدريساته تصادف ايدەمدك . مدير و معلملردن بعضيلريله كوروشه بيلدك . مكتب بناسى، حفظ الصحەنك ايجاباتنه توفيقاً يكى ياپيلمش و پك مكملدى . كنيش بر آنترەدن صوكرا فرح مرديونلر ، درسخانەلر ، مديريت ، كتابت ومكالمه اوداسى كليبوردى .

تاريخ طبيعى درسخانەلرى دورت اودايى اشغال ايديبوردى . قولكسيونلرپك زنكيندى . فيزيك درسخانەسى دخى دورت اودا و بر قوريدوردن مركب مستقل بر دائرەدر . درسخانه آمفى تەآتر شكلنده ياپلمش ، سياه پرده ترتيباتى مكملدر . كيمياخانەده كذا دورت اودايى، فوطوغراف ايچون بركوچوك اودايى احتوا ايدييور.

رسم درسخانەسى او چ اودادن عبارتدر : برنجيسى رسم درسخانەسيدر . ايكنجى اودامودەللرك محافظەسنه مخصوصدر . اوچنجى كوچوك اودا معلمه مخصوصدر.

ديكر عمومى درسخانەلرك هر برنده سياه تاختانك ياننده برر جامكان واردر .

صوبالر ،قوريدوره متصل ديوارك ايچنه ياپيلمش . درس اثناسنده بيله خدمەلر صنفى راحتسز ايتمەدن صوبايى ياقا بيلمكده ايمش . بو مكتبك چيچك باغچەسى كوزەل ، فقط طلبەنك تنفسنه كافى محلى يوق . مكتب مديرينك افادەسنه كوره بويوجك تنفسلرده مكتبه متصل اولان مكمل بلديه پارقندن استفاده ايديلمكده ايمش.

ينه بوراده Dr Herout اسمنده برذاتله طانيشدق . بو ذات غابلسبر غ استه . نوغرافى اصولنى چه لسانەتطبيق ايتمش و بونك تعميمى ايچون اوتوز سنه چاليشمش اولمقله مفتخردر . مديره و معلملره تشكر ايدوب آيريلدق .